USAID
KUTOKA KWA WATU
WA MAREKANI

TZ21
21ST CENTURY BASIC EDUCATION PROGRAM

SMZ
SERIKALI YA MAPINDUZI ZANZIBAR

MUONGOZO WA UFUNDISHAJI KUSOMA

Darasa la 2
KISWAHILI

21st Century Basic Education Program (TZ21)

MUONGOZO WA UFUNDISHAJI KUSOMA

Darasa la 2
Kiswahili

Januari 2013

Muongozo huu wa kufundisha usomaji ka darasa la pili umechapishwa na TZ21kwa msaada wa watu wa Marekani kupitia shirika la msaada la Marekani (USAID) na kuwezeshwa na Creative Associates International. Yaliyomo katika kitini hiki yanatokana na mwandishi na mchapishaji wake na hayawakilishi maoni na msimamo wa USAID wala Serikali ya Marekani.

Shukrani

Mpango wa Elimu wa TZ21 unapenda kutoa shukrani za dhati kwa watu wote kwa kutoa msaada wa kiufundi, kitaaluma na kifedha ambao umesaidia katika maendeleo, tafsiri, kuhariri na kuchapisha kitini hiki cha kumfundisha mwalimu. Shukurani za pekee zinaelekezwa kwa WEMA Zanzibar;Taasisi ya Elimu Zanzibar, Taasisi ya Elimu Tanzania, Vyuo vya Ualimu, Dkt Diane Prout na Lynn Evans (), Msimamizi Mkuu wa Programu (Renuka Pillay) kwaajili ya mpango wa Elimu na walimu wa Skuli za Msingi.

Katika hali halisi si rahisi kuutaja kila mchango uliotolewa kufanikisha kazi hii. Walimu wengi wenye moyo wa kujitolea na wataalamu mbalimbali walishiriki katika kazi hii. Tunapenda kuwataja baadhi yao.

•	**Maryam Abdullah Yusuf**	Kamishna wa Elimu kutoka WEMA Zanzibar
•	**Yahya I A'wakr**	Mkaguzi Mkuu wa Elimu kutoka WEMA Zanzibar
•	**Sichana H. Foum**	Mkurugenzi wa Shirika la Huduma za Maktaba kutoka WEMA Zanzibar
•	**Uleid Juma Weldi**	Mkurugenzi wa Elimu ya Maandalizi na Msingi kutoka WEMA Zanzibar.
•	**Ameir S.H Njeketu**	Mkurugenzi wa Baraza la Mitihani kutoka WEMA Zanzibar)
•	**Suleiman Y. Ame**	Mkurugenzi wa Taasisi ya Elimu kutoka WEMA (Zanzibar)
•	**Omar Said Ali**	Mkurugenzi wa Teknolojia ya Habari na Mawasiliano kutoka WEMA Zanzibar
•	**Charles Nonga**	Msimamizi Msaidizi wa Programu TZ 21 Zanzibar
•	**Mohamed Ali Mohamed**	Mkuza Mitaala Mkuu wa Taasisi ya Elimu kutoka WEMA Zanzibar
•	**Said S. Al – Abry**	Mkuu wa Divisheni wa Kituo cha Taifa cha Walimu (NTRC) kutoka WEMA Zanzibar
•	**Ame J. Khatib**	Afisa wa Elimu ya Msingi kutoka WEMA Zanzibar
•	**Hassan Khamis Juma**	Mkuu wa Utayarishaji wa Vitabu kutoka Maktaba Kuu Zanzibar
•	**Hamad P. Simai**	Mkuu wa Divisheni ya Usanifu wa Vifaa vya Kufundishia na Kujifunzia
•	**Othman Sharif**	Mtaalamu wa Utafiti na Kumbukumbu kutoka TZ 21 Zanzibar
•	**Lawrence Kunambi**	Mratibu wa Mitaala wa Taasisi ya Elimu Tanzania kutoka WEMA (Tanzania)

•	**Brandina Milumba**	Mkaguzi wa Skuli kutoka Manispaa ya Mtwara
•	**Zahor Mwalim Muhidin**	Mkufunzi kutoka Chuo cha Kiislamu
•	**Ali Mwalimu Rashid**	Mtalamu wa lugha kutoka Chuo Kikuu cha Taifa cha Zanzibar
•	**Hamisi Mwaya**	Mkufunzi kutoka chuo cha Ualimu Kitangili
•	**Zainabu Ngwende**	Chuo cha Ualimu Mtwara
•	**Maulid Lipagati**	Chuo cha Ualimu Mtwara
•	**Veronica Macha**	Mwalimu kutoka Skuli ya Msingi Chang'ombe Dar es Salaam
•	**Mary Simumba**	Mwalimu kutoka Skuli ya Msingi Mbuyuni Dar es Salaam
•	**Royce Nyoni**	Mwalimu kutoka Skuli ya Msingi Mbuyuni Dar es Salaam.
•	**Subira Iddi Khamis**	Mwalimu kutoka Skuli ya Msingi Mkunazini Zanzibar
•	**Fatuma Karande**	Mwalimu kutoka Skuli ya Msingi Kibasila Mtwara
•	**Aristarick Lyimo**	Mratibu wa Mradi kutoka Mradi wa vitabu vya watoto
•	**Justin Machela**	Mpango wa Elimu ya Msingi kutoka TZ21 Mtwara.
•	**Joseph Mbasha**	Mratibu wa Mafunzo kutoka ofisi za TZ21 Dar es Salaam.
•	**Asha M Mohamed**	Mtalaamu wa Elimu kutokaTZ21 Zanzibar
•	**Mashauri Heriel**	kutoka ofisi ya Manunuzi na Afisa Ugavi/TEHAMA kutoka TZ21 Dar es Salaam.
•	**Daud Kweba**	Afisa Usimamizi na Tathmini kutoka TZ21 Dar es Salaam.
•	**Douglas Bell**	Mkurugenzi kutoka IYF
•	**Hassan Libingai**	Mratibu Msaidizi wa Mradi wa Vitabu vya Watoto.
•	**Dkt Rest Lasway**	Mshauri wa Sera kutoka TZ21 Dar es Salaam.
•	**Andrew Muya**	Mratibu Msaidizi wa Mradi kutoka Mradi wa vitabu vya watoto - Mtwara.
•	**Cresencia Ngasoma**	Mwalimu kutoka Manispaa ya Ilala.
•	**Saada S Rashid**	Mratibu Kituo cha Walimu Bububu kutoka Zanzibar
•	**Adrehem Kayombo**	Mtalaam wa Mitaala ya Elimu kutoka TZ21/IYF Ofisi Dar es salaam.
•	**Vincent Katabalo**	Meneja wa Mafunzo ya Walimu TZ 21 Ofisi ya Dar es salaam

Yaliyomo

Mawanda na Mtiririko wa Kufundisha Usomaji 1

Namna ya kwafundisha wanafunzi kuandika herufi 1

Hatua Saba Zilizo Katika Muongozo wa Mwalimu 2

Mtiririko wa somo 3

Malengo ya Muongozo 3

1.0 Kufundisha sauti mM na Aa 4

2.0 Kufundisha sauti mM na Aa 7

3.0 Kufundisha sauti kK 12

4.0 Marudio ya sauti mM, Aa na kK 16

5.0 Kufundisha sauti iI 20

6.0 Kufundisha sauti mM na Aa 24

7.0 Kufundisha sauti mM na Aa 28

8.0 Marudio ya sauti 32

9.0 Kufundisha sauti tT 35

10.0 Kufundisha sauti uU 39

11.0 Kufundisha sauti pP 43

12.0 Marudio ya sauti tT, uU na pP 47

13.0 Marudio ya sauti iI, mM na uU 51

14.0 Marudio ya sauti (chagua herufi kutoka siku tofauti) 54

15.0 Marudio ya sauti (chagua herufi kutoka siku tofauti) 58

16.0 Marudio ya sauti (chagua herufi kutoka siku tofauti) 61

17.0 Kufundisha sauti eE 65

18.0 Kufundisha sauti bB 69

19.0 Kufundisha sauti jJ 73

20.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo 77
21.0 Kufundisha herufi fF 81
22.0 Kufundisha herufi dD 84
24.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo 93
25.0 Kufundisha herufi lL 96
26.0 Kufundisha herufi gG 100
27.0 Kufundisha herufi zZ 104
28.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo 108
29.0 Marudio (chagua herufi kutoka siku tofauti).......... 112
30.0 Marudio (chagua herufi kutoka siku tofauti) 115
31.0 Marudio (chagua herufi kutoka siku tofauti) 119
32.0 Marudio (chagua herufi kutoka siku tofauti) 122
33.0 Marudio (chagua herufi kutoka siku tofauti) 126
35.0 Kufundisha herufi rR 134
36.0 Kufundisha herufi hH 138
37.0 Marudio (Herufi kubwa na ndogo).......... 142
38.0 Kufundisha herufi vV 145
39.0 Kufundisha herufi thTH 149
40.0 Kufundisha herufi shSh.......... 153
41.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo .... .157

Mawanda na Mtiririko wa Kufundisha Usomaji

Katika muongozo huu istillahi mpya, shughuli za kufanya, na vifupi vya maneno vimefafanuliwa. Hata hivyo baadhi yake zinahitaji ufafanuzi wa ziada ili kueleweka vizuri kwa mwalimu.

Namna ya kwafundisha wanafunzi kuandika herufi

Mwalimu: Shika kadi ya herufi au iandike ubaoni

- **Mwalimu: Fuatisha umbo la herufi na kisha useme**:
- ***Nitazame: Tazama maandishi***
- **Chunguza herufi** – Mwalimu aoneshe uandishi wa herufi. (Unapoandika herufi upana wake unatakiwa ulingane na upana wa mkono wako. Nafasi kati ya herufi na herufi lazima iwe unene wa kidole cha kati na shahada vilivyoungana
- Mwalimu anasema:**[sauti ya herufi]]**
- Angalia ninayoandika**[sauti ya herufi]**
- ***[Hatua ya 1, 2, 3, nk. ya kuandika herufi].***
- ***Rudia sauti ya herufi kila unapofuatisha umbo la herufi***
- **Mwalimu**: Shika kadi ya herufi au iandike ubaoni
- **Mwalimu: Fuatisha umbo la herufi na kisha useme**:
- ***Nitazame: Tazama maandishi***
- **Chunguza herufi** – Mwalimu aoneshe uandishi wa herufi. (Unapoandika herufi upana wake unatakiwa ulingane na upana wa mkono wako. Nafasi kati ya herufi na herufi lazima iwe unene wa kidole cha kati na shahada vilivyoungana
- Mwalimu anasema:**[sauti ya herufi]]**
- Angalia ninayoandika**[sauti ya herufi]**
- ***[Hatua ya 1, 2, 3, nk. ya kuandika herufi].***
- ***Rudia sauti ya herufi kila unapofuatisha umbo la herufi***

Mfano:

- Niangalie. Tazama maandishi.
- /b/

Chunguza umbo

- Anzia juu
- Chora mstari kushuka chini
- Chora duara

Mfano:

- Niangalie. Tazama maandishi.
- /b/

Chunguza umbo

- Anzia juu
- Chora mstari kushuka chini
- Chora duara
- Maneno yaliyokolezwa na kulalia upande huashiria maneno ya mwalimu.
- Maneno yaliyo katika mabano – kwa mfano: (wakati wa kuonesha kila herufi) – Hueleza matendo ya mwalimu wakati anapotamka maneno yaliyokolezwa na kulalia upande.
- Maneno yaliyokolezwa na kulalia upande yakiwa katika mabano au vitenganishi ni - ***/Sauti ya herufi/***, ***[neno]***, ***[Jina la mwanafunzi],*** etc. – Hufafanua maneno yanayotamkwa na mwalimu.
- Maneno yaliyo kawaida katika mabano– [neno], [sauti ya herufi], n.k Huelezea maneno yanayotamkwa na mwanafunzi
- inamaanisha "ndiyo"
- inamaanisha "hapana"
- imaanisha "toa msaada"
- Inamaanisha mwalimu aseme "sikiliza"

Hatua Saba Zilizo Katika Muongozo wa Mwalimu

1. Mapitio ya herufi ★
   a. **Somo lililopita**
      Sauti
      Umbo
   b. Mchanganyiko – Sauti tatu zilizofundishwa mara ya mwisho katika utaratibu uliochanganywa
2. Utambuzi wa Sauti ★
   a. **Maneno mchanganyiko** – kutoka kwenye masomo yaliyotangulia
   b. **Herufi mpya iliyo katika neno** – sauti ya herufi mpya ya mwanzo
3. **Herufi mpya** ★
   a. **sauti**
   b. **Umbo**
4. **Unganisha na kutenganisha silabi**★
   a. **Herufi mpya** – Unganisha silabi na herufi mpya
   b. **Machanganyiko** – Unganisha mchanganyiko wa silabi mbili
5. **Unganisha na tenganisha maneno**★
   a. **Mchanganyiko wa maneno-**
6. **Andika**★
   a. **Herufi Mpya** –
   b. **Herufi tatu zilizofundishwa kabla** –
7. **Andika SENTENSI, hadithi au wimbo**

Mtiririko wa somo

Malengo ya Muongozo

Muongozo huu si mbadala wa andalio la somo, bali humwongoza mwalimu kikamilifu na kimantiki katika kufanya yafuatayo:

- Kufundisha usomaji kwa kuzingatia shughuli ya mwalimu, shughuli ya mwalimu na mwanafunzi na shughuli ya mwanafunzi peke yake katika mchakato wa ufundishaji na ujifunzaji.

- Kuimarisha ufundishaji wa usomaji kwa kumwongoza mwalimu namna ya kuwafundisha wanafunzi wa darasa la II uhusiano wa sauti na herufi na matumizi yake katika kuunda na kusoma maneno.

- Kuwashirikisha wanafunzi katika usomaji kwa kuwapa shughuli mbalimbali zitakazowawezesha kujenga ujuzi katika stadi ya kusoma wakati wa kujifunza.

Kufundisha usomaji kwa darasa la pili kunazingatia zaidi maneno yenye kuundwa na silabi tatu tofauti na darasa la kwanza ambao huzingatia maneno yenye kuundwa na silabi mbili.

Kutakuwa na marudio ya wiki, ambayo yatafanyika kila siku za ijumaa; na pia marudio ya mwezi ambayo yatafanyika wiki ya nne katika kila mwezi.

Kwa hiyo ni muhimu kwa mwalimu kujua kuwa, muongozo huu utatumika sanjari na muhtasari wa somo, vitabu vya kiada na ziada pamoja na rejea mbalimbali kwa ajili ya kujenga umahiri katika stadi ya kusoma. Aidha, Mwalimu atatumia maudhui ya muongozo huu katika kufundisha usomaji kwa kuzingatia mazingira ya darasa lake kwa mfano, ukubwa wa darasa, idadi na umri wa wanafunzi.

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

1.0 Kufundisha sauti mM na Aa
Wiki ya 1: Siku ya 1

Tarehe: ____________________ Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika Malengo: • Kufundisha sauti na jina la herufi mM, aA kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi	Zana: • Kadi za herufi mM, aA • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [mama] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Fundisha sauti ***mM, aA*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	**Mwalimu "Ninatenda"**	**Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" Rudia sauti zote na maneno**	**Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"**
Utambuzi wa Sauti (USIANDIKE)	Sauti mwanzo ya neno [mama] ni? /m/ Sikiliza, /mmmm/ Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [ama] ni? /a/ Sikiliza, /aaaa/ Sauti mwanzo ya neno [mate] ni? /m/ Sikiliza, /mmm/ Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [amani] ni? /a/ Sikiliza, /aaaa/	Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [mama] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [mama] ni /mmmm/ Mwalimu awaongoze wanafunzi kutamka sauti kwa kunyanyua mkono na kushusha akisema. (Haya sote tuseme) /mmmm/ Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno [mate] kama ulivyofanya kwa [mama] Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [ama] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [ama] ni /aaaa/ Mwalimu awaongoze wanafunzi kutamka sauti kwa kunyanyua mkono na kushusha akisema. (Haya sote tuseme) /aaaa/ Sasa, fundisha sauti ya mwanzo /a/ ya neno [amani] kama ulivyofanya kwa [ama]	Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wasichana wote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana wote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu elekeza mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Wote pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)) [***amani, mama, asante, maji, mawe, saa, ana, ama]***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi ***mM*** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***aA***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***mM, aA*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI. Hii ni herufi m. Onesha wanafunzi herufi mM. Herufi mM inaunda sauti /mmmm/. Hii ni herufi aA Onesha wanafunzi aA. Herufi a inaunda sauti /aaaa/.	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI. Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi mM. (Onesha wanafunzi herufi mM) Herufi mM inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /mmmm/ Sasa, kilammoja: Hii ni herufi aA. (Onesha wanafunzi herufi aA). Herufi aA inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /aaaa/	mwanafunzi: "Unatenda" Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkw

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***mM, aA*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi ***mM***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi ***aA***.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[mama ama, mate, amani]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka sauti za herufi (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/m/ /a/ / m/ /a/,***
- Unganisha sauti kisha sema neno **[mama].**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[ama]*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kasha waambie wanafunzi walitamke (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[mama]*** ni ***/mmmm/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/mmmm/,*** ya mwisho ***/aaaa/.*** Neno gani hilo? ***[mama].*** Neno hilo ni ***[mama].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[mama]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[amani, mama, mama, asante, maji, mawe, ana, ama]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[amani, mama, mama, asante, maji, mawe, ana, ama]***

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea amekozeshwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Rejea ya neno la akiba:

- Andika neno ***[mama]*** ubaoni.

- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Weka alama ya **(√)** *baada ya kufundisha*

2.0 Kufundisha sauti mM na Aa
Wiki ya 1: Siku ya 2

Tarehe: ____________________ Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika Malengo: • Kufundisha sauti na jina la herufi mM, aA kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	Zana: • Kadi za herufi mM, aA • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [Mama, Ama] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha **utambuzi wa sauti (Dakika 5)**

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/m/, /a***/
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[mama, ama, amani]***
- Uliza wanafunzi sauti za mwanzo ***/m/, /a/***

Fundisha sauti ***mM, aA*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	**Mwalimu "Ninatenda"**	**Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" Rudia sauti zote na maneno**	**Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"**
Utambuzi wa Sauti (USIANDIKE)	Sauti mwanzo ya neno [mama] ni? /m/ Sikiliza, /mmmm/ Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [ama] ni? /a/ Sikiliza, /aaaa/ Sauti mwanzo ya neno [mate] ni? /m/ Sikiliza, /mmm/ Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [amani] ni? /a/ Sikiliza, /aaaa/	Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [mama] Kila mmoja, sauti ya mwanzo ya neno [mama] ni /mmmm/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /mmmm/ Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [ama] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [ama] ni /aaaa/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (Haya sote tuseme) /aaaa/ Sasa, fundisha sauti za mwanzo za maneno [mate, amani] kama ulivyofanya kwa [mama] na [ama]	Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wasichana wote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana wote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu elekeza mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Wote pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/m/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [***amani, mama, asante, maji, mawe, saa, ana, ama]***

  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/m/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4**)**
Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: ***m, a***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***m*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***a***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***mM, aA*** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI. Hii ni herufi mM. Onesha wanafunzi herufi mM. Herufi mM inaunda sauti /mmmm/. Onesha wanafunzi aA. Herufi aA inaunda sauti /aaaa/.	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI. Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi mM. (Onesha wanafunzi herufi mM) Herufi mM inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /mmmm/ Sasa, kilammoja: Hii ni herufi aA. (Onesha wanafunzi herufi aA). Herufi a inaunda sauti gani, sote kwa pamoja? Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) /aaaa/	Mwanafunzi: "Unatenda" Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi? (Onesha herufi mM, aA) • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wasichana wote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana wote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu elekeza mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Wote pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:

★**Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***m, M, a, A*** (AU andika herufi hizo ubaoni).

- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***aA***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[Ama]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Mnatenda**). ***/a/ /m/ /a/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno **[Ama]**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[ama],*** kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[ama]*** ni ***/aaaa/,*** inayofuata ***/mmmm/,*** ya mwisho ***/aaaa/.*** Neno gani hilo? ***[ama].*** Neno hilo ni ***[mama].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[ama]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Mtoto wa dada ni mrefu sana.
- Kaka ametega mtego wa panya.
- Amani ni mvulana wa darasa la pili
- Watoto wa Mwalimu Abasi wana heshima

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Mtoto wa dada ni mrefu sana].**
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[Amani, Mama, Ama, Mate]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno **[mama]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [*wa]*:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***wa***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[Amani, Mama, Mate, wa]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka ,kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari.Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda kisha onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Hapo zamani, kulikuwa na kijiji kimoja ambacho kilikuwa na misitu na mito mingi. Watu huenda kukusanya kuni na kuchota maji. Siku moja Safia na wenzake walikwenda kukusanya kuni za kupikia. Wakati Safia akikusanya kuni ghafla alimuona mjusi mkubwa akimsogelea. Safia alishtuka na kutupa kuni chini nakuanza kwenda mbio. Mjusi alimuandama Safia kwa mbio, lakini Safia aliweza kumzidi mjusi. Kwa hivyo mjusi alishindwa kumpata.

Maswali ya Ufahamu:

- Watu walikwenda kufanya nini katika misitu ya kijiji?
- Je, ni kwa nini Safia alishtuka na kutupa kuni chini?
- Taja majina ya wanyama wanaopatikana msituni?

Mazoezi:Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti **/m/, /a/**

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

3.0 Kufundisha sauti kK
Wiki ya 1: Siku ya 4

Tarehe: ___________________________ Muongozo wa ufundishaji: Tumia jina la herufi/sauti ya herufi katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika Malengo: • Kufundisha sauti na jina la herufi kK kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	Zana: • Kadi za herufi kK • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno [kitabu] ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/m/,/a/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[mama, maji, awali, amani]***

Fundisha sauti ***kK*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" Rudia sauti zote na maneno	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti (USIANDIKE)	Sauti mwanzo ya neno [kitabu] ni? /k/ Sikiliza, /k/ Sasa, sauti ya mwanzo ya neno [kabati] ni? /k/ Sikiliza, /k/	Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno [kitabu] Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno [kitabu] ni /k/ Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (Haya sote tuseme) /k/ Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno [kabati] kama ulivyofanya kwa [kitabu]	Mwalimu aulize: Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wasichana wote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Wavulana wote, sauti ipi? Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kulia, sauti ipi? (mwalimu elekeza mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema: • Upande wangu wa kushoto, sauti ipi? (mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema: • Wote pamoja, sauti ipi? Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/k/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [***kitabu, amani, nanasi kabati, kijiko, amina, kalamu, koroga, kahawa]***

  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/k/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4**)**
Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: ***m, a***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***m*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***a***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***kK*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi* ***kK***. Onesha wanafunzi herufi ***kK***. *Herufi* ***kK*** *inaunda sauti* ***/k/.***	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi* ***kK***. (Onesha wanafunzi herufi ***kK***) Herufi ***kK*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/k/***	**Mwalimu:** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***kK***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika):**
MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: ***Aa, mM, kK*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi ***kK***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[kitabu]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/k/ /i/ /t/ /a/ /b/ /u/***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[kitabu].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[kitabu],*** kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[kitabu]*** ni ***/k/,*** inayofuata ***/iiii/,*** inayofuata ***/t/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** *inayofuata* ***/b/,*** *ya mwisho* ***/uuuu/.*** Neno gani hilo? ***[kitabu].*** Neno hilo ni ***[kitabu].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[kitabu]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Baba amenunua kitabu cha kusoma
- Kabati letu ni zuri.
- Kaka ameleta matunda mengi.
- Kijiko cha Rukia ni kidogo.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Kabati letu ni zuri].**
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[kitabu, kabati, kijiko, kalamu, koroga, kahawa]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[kitabu]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya *[ni]*:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ni***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[kitabu, kabati, kijiko, kalamu, koroga, kahawa, ni]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari.Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati ubaoni.

Ufahamu.

Baraka na Safia wamepewa kabati zuri la mbao na mama yao. Mama yao aliwataka waweke nguo zao kabatini ili zisipate vumbi. Pia aliwaambia kuwa, wasipoziweka kabatini paka wao Bingo atazichafua na kuzichana.

Maswali ya Ufahamu:

- Baraka na Safia wamepewa nini?
- Kwa nini Baraka na Safia wanaweka nguo kabatini?
- Ni vitu gani vingine huwekwa kabatini?
- Je, kuna aina ngapi za kabati

  Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/k/***

Weka alama (√) baada ya kufundisha

4.0 Marudio ya sauti mM, Aa na kK
Wiki ya 1: Siku ya 5

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi*/sauti ya herufi*** katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika **Malengo:** • Mwanafunzi aweze kurudia sauti ya herufi na jina la ***mM, aA, kk*** Kutumia maelekezo ya hapo chini • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi zilizo rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***mM, aA, kK*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[kabati]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/m/, /a/, /k/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno)**.

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	**Mwalimu "Ninatenda"**	**Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda"** *Rudia sauti zote za maneno*	**Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"**
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.*	*Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.*	**Mwalimu anasema:** Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(Mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema* • ***Upande wangu, wa kushoto sauti ipi?*** *(Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto)* Wanafunzi watasema: • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundishwa ambazo ni ***mM, aA, kK,***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Uliza wanafunzi ni herufi gani na waioneshe ***mM, aA, kK***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi ***mM, aA, kK*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **mM**.* Onesha wanafunzi ***mM**. Herufi **mM** inatoa sauti **/mmmm/.*** *Hii ni herufi **aA.*** (Onesha wanafunzi ***a**A.)Herufi **aA** inatoa sauti **/aaaa/.*** *Hii ni herufi **kK*** (Onesha wanafunzi ***kK***). *Herufi **kK** inatoa sauti **/k/.***	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Kila mmoja: Hii ni sauti **mM**.* (Onesha wanafunzi ***mM***.) *Sauti **mM** inatoa sauti gani,kila mmoja?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/m/*** Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi ***aA***. (Onesha wanafunzi herufi ***aA***.) Herufi ***aA*** inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) ***/aaaa/*** *Sasa, kila mmoja: hii ni herufi .* (Onesha wanafunzi **kK**.) *Herufi **kK** inaunda sauti gani?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/k/***	**Mwanafunzi: "Unatenda"** Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa

★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi ***mM, aA, kK*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)
- Tamka sauti ya herufi ***mM***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa **aA, kK.**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[mafuta, azima, kabati]*** kwenye ubao na useme **"Tazama Maandishi".**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) ***/m/ /a/ /f/ /u/ /t/ /a/***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[mafuta].*** Fanya hivyo kwa neno ***[azima, kabati].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno ***[mafuta],*** na kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hiyo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. ***[Mnatenda].***
- Onesha kila herufi kasha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[mafuta]*** ni **/mmmm/**, inayofuata **/aaaa/** inayofuata **/f/**, inayofuata ***/uuuu/***, inayofuata ***/t/,*** ya mwisho **/aaaa/**. Ni neno gani hilo? ***[mafuta].*** Neno ni *[**mafuta**]*.
- Sasa zamu yenu. Neno gani? ***[mafuta]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno **[mafuta, matuta, azima akili, kabati, kokota]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno ***[mafuta, matuta, azima, akili, kabati, kokota]***

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee wanafunzi hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno yamekozeshwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Jina la Hadithi]

- Andika jina la hadithi ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[mafuta]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Weka alama ya **(√)** *baada ya kufundisha*

5.0 Kufundisha sauti iI
Wiki ya 2: Siku ya 1

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***iI*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***iI*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[itika]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)
Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/m/,/a/,/k/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[alama, kitasa, madini]***

Fundisha sauti ***iI*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno* ***[itika]*** *ni?* ***/i/*** *Sikiliza,* ***/iiii/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno* ***[imani]*** *ni?* ***/i/*** *Sikiliza,* ***/iiii/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno* ***[itika]*** *Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno* ***[itika]*** *ni* ***/iiii/*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/iiii/*** *Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno* ***[imani]*** *kama ulivyofanya kwa* ***[itika]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/i/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) ***[mafuta, epua, ingia, timia, epuka, inama, elea, mapepe, itika]***

  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/i/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: ***m, a, k***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***m*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***a, k***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **iI**.* Onesha wanafunzi herufi ***iI***. *Herufi **iI** inaunda sauti **/iiii/.***	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **iI**.* (Onesha wanafunzi herufi ***iI***) Herufi ***iI*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/iiii/***	**Mwalimu:** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***iI***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi yenye herufi: ***iI*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya

nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi ***i/***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[itika]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/i/ /t/ /i/ /k/ /a/***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[itika].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[itika],*** kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kasha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[itika]*** ni ***/iiii/,*** inayofuata ***/t/,*** inayofuata ***/iiii/,*** inayofuata ***/k/,*** *ya mwisho* ***/aaaa/.*** Neno gani hilo? ***[itika].*** Neno hilo ni ***[itika].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[itika]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Sofia alipata ushindi wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi darasani.
- Ukiitwa jina lako itika.
- Mama aliepua chungu jikoni.
- Idadi kubwa ya watu ni wakulima.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[*Sofia aliibuka mshindi wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi darasani*].**
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[itika, inuka idadi, igiza]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[itika]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya *[ya]*:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ya***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[itika, inuka idadi, igiza, ya]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu.

Mwalimu Iddi ametufundisha kuwa idadi kubwa ya wanyama inapungua kila siku. Sokwe na wanyama wengine kama tembo, kiboko na faru nao pia idadi yao inapungua sana. Mwalimu alisema <u>**majangili**</u> ndio sababu kubwa ya kupungua kwa idadi ya wanyama hao.

Maswali ya Ufahamu:

- Je ni kwa nini wanyama hupungua?
- Sokwe wanaishi wapi?
- Tufanye nini ili majangili wasipunguze wanyama?

Mazoezi:Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/i/***

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

6.0 Kufundisha sauti mM na Aa
Wiki ya 2: Siku ya 2

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***sS*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***sS*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[samaki]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)
Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/i/, /m/, /a/, /k/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[itika, inuka, alama, kitasa, maua]***

Fundisha sauti ***sS*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[samaki]** ni? **/s/** Sikiliza, **/s/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[senene]** ni? **/s/** Sikiliza, **/s/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[samaki]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[samaki]** ni **/s/** Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/s/*** *Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno **[senene]** kama ulivyofanya kwa **[samaki]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/s/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) ***[masaki, sakata, epua, sikia, ekeza, sumaku, epuka, senene, ibuka, sadaka]***

Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/s/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: ***i, m, a, k***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***i*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***m***, ***a, k***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***sS*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi **(ANDIKA)**	*Hii ni herufi* ***sS.*** Onesha wanafunzi herufi ***sS***. *Herufi* ***sS*** *inaunda sauti* ***/s/.***	**TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi* ***sS.*** (Onesha wanafunzi herufi ***sS***) Herufi ***sS*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/s/***	*Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***sS***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★**Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***sS*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***sS***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[samaki]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/s/ /a/ /m/ /a/ /k/ /i/***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[samaki].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[samaki],*** kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[samaki]*** ni ***/s/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/mmmm/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** *inayofuata* ***/k/*** *ya mwisho* ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[samaki].*** Neno hilo ni ***[samaki].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[samaki]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Tukila samaki tutajenga afya zetu.
- Mama aliweka chakula kwenye sahani.
- Darasa letu lina sakafu imara sana.
- Baba ameenda safari ya mbali.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Tukila samaki tutapata afya].***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)
RUDIA MANENO***; [samaki, safari, senene, sumaku, sakafu, sahani, sekunde, sadaka]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[samaki]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya ***[ya]:***

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ya***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[samaki, safari, senene, sumaku, sakafu, sahani, sekunde, sadaka]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Kumbikumbi ni wadudu wanaoruka. Wadudu hawa ni mchwa wenye mbawa. Ni watamu sana na huliwa na baadhi ya watu. Wakati wa msimu wa mvua huwa ni wengi sana. Hupenda kuruka ruka karibu na taa au mwanga. Watu huwakamata na kuwakaanga kwa ajili ya kitoweo.

Maswali ya Ufahamu:

- Kumbikumbi ni wadudu gani?
- Kumbikumbi hupatikana wakati gani?
- Je, kumbikumbi ana miguu mingapi?

Mazoezi:
Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/s/***

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

7.0 Kufundisha sauti mM na Aa
Wiki ya 2: Siku ya 4

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***oO*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***oO*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[ofisi]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)
Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/s/, /i/, /m/,/a/,/k/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[samaki, itika, madini, alama, kalamu, mkasi]***

Fundisha sauti ***oO*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[ofisi]** ni? **/o/** Sikiliza, **/oooo/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[ogopa]** ni? **/o/** Sikiliza, **/oooo/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[ofisi]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[ofisi]** ni **/oooo/*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/oooo/*** *Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno **[ogopa]** kama ulivyofanya kwa **[ofisi]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/o/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) ***[masaki, takata, ofisi, samaki, ekeza, ondoka, epuka, madoa, donoa, enea, onana, elea, ombea]***
  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/o/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: ***s, i, m, a, k***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***m*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***s, i, a, k***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***oO*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi **(ANDIKA)**	**TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **oO**.* Onesha wanafunzi herufi ***oO***. *Herufi **oO** inaunda sauti **/oooo/.***	**TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **oO**.* (Onesha wanafunzi herufi ***oO***) Herufi ***oO** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/oooo/***	*Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***oO***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: ***oO*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***oO***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[ofisi]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/o/ /f/ /i/ /s/ /i/.***
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[ofisi].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[ofisi],*** kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[ofisi]*** ni ***/oooo/,*** inayofuata ***/f/,*** inayofuata ***/iiii/,*** inayofuata ***/s/,*** *ya mwisho* ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[ofisi].*** Neno hilo ni ***[ofisi].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[ofisi]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Ondoa uchafu karibu na ofisi.
- Jana tuliogopa sana tulipomwona samba mwituni.
- Juma ameokota pesa jaani.
- Kila mmoja anaiombea amani nchi yetu.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[*Ondoa uchafu karibu na ofisi**.***]***.**
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO***; [ofisi, okota, ogopa, ondoa, ombea, onana]***
Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[ofisi]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya ***[na]:***

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***na***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[ofisi, okota, ogopa, ondoa, ombea, onana, na]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Kinyonga ni mnyama mdogo mfano wa mjusi ambaye hutembea kwa mwendo wa taratibu na maringo. Anapochokozwa huvimba na kubadilika rangi. Chakula cha kinyonga ni wadudu wadogo wadogo kama inzi na panzi. Mara nyingi kinyonga hukaa juu ya mti.

Maswali ya Ufahamu:

- Kinyonga ni mnyama mfano wa nini?
- Ni wakati gani kinyonga hubadilika rangi?
- Je kinyonga ana tofauti gani na mjusi?

Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/o/***

Weka alama (√) baada ya kufundisha

8.0 Marudio ya sauti
Wiki ya 2: Siku ya 5

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi*/sauti ya herufi*** katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika **Malengo:** • Mwanafunzi aweze kurudia sauti ya herufi na jina la ***iI, sS,oO*** Kutumia maelekezo ya hapo chini • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi zilizo rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***iI, sS,oO*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[itika]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/i/, /s/, /o/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno)**.

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	**Mwalimu "Ninatenda"**	**Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda"** *Rudia sauti zote za maneno*	**Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"**
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.*	*Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.*	**Mwalimu anasema:** Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(Mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema* • ***Upande wangu, wa kushoto sauti ipi?*** *(Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto)* Wanafunzi watasema: • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundishwa ambazo ni ***m, a, k, i, s, o***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Uliza wanafunzi ni herufi gani na waioneshe ***m, a, k, i, s, o***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***iI, sS, oO*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi* ***iI.*** Onesha wanafunzi ***iI***. *Herufi* ***iI*** *inatoa sauti* ***/iiii/.*** *Hii ni herufi* ***sS.*** (Onesha wanafunzi ***sS***.)*Herufi sS inatoa sauti* ***/s/.*** *Hii ni herufi* ***oO*** (Onesha wanafunzi ***oO***.) *Herufi* ***oO*** *inatoa sauti* ***/oooo/.***	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Kila mmoja: Hii ni sauti* ***iI.*** (Onesha wanafunzi ***iI***). *Sauti* ***iI*** *inatoa sauti gani, kila mmoja?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/iiii/*** Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi ***sS***. (Onesha wanafunzi herufi ***sS***). Herufi '***sS***' inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) ***/s/*** *Sasa, kila mmoja: hii ni herufi (*Onesha wanafunzi **oO**.) *Herufi* ***oO*** *inaunda sauti gani?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/oooo/***	**Mwanafunzi: "Unatenda"** Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa

★**Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi ***iI, sS, oO*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)
- Sema sauti ya herufi ***oO***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa ***i, s.***
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[itika, samaki, ofisi]*** kwenye ubao na useme **"Tazama Maandishi".**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) ***/i/ /t/ /i/ /k/ /a/***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[itika].*** Fanya hivyo kwa maneno [***samaki, ofisi]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno ***[itika],*** na kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hiyo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. ***[Mnatenda].***
- Onesha kila herufi kasha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[itika]*** ni **/iiii/**, inayofuata **/t/** inayofuata **/iiii/**, inayofuata ***/k/,*** ya mwisho **/aaaa/**. Ni neno gani hilo? ***[itika].*** Neno hilo ni *[**itika]***.
- Sasa zamu yenu. Neno gani? ***[itika]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno **[*itika, idadi, samaki, senene, ofisi, ogopa*]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno ***[itika, ibuka, samaki, safari, onana, ofisi]***

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Jina la Hadithi]

- Andika jina la hadithi ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[samaki]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Weka alama ya **(√)** *baada ya kufundisha*

9.0 Kufundisha sauti tT
Wiki ya 3: Siku ya 1

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***tT*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***tT*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[tikiti]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)
Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/m/, /a/, /k/, /i/, /o/, /s/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[samaki, kisima, makisi]***

Fundisha sauti ***tT*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[tikiti]** ni? **/t/** Sikiliza, **/t/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[tamati]** ni? **/t/** Sikiliza, **/t/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[tikiti]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[tikiti]** ni **/t/** Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/t/*** *Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno **[tamati]** kama ulivyofanya kwa **[tikiti]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/t/*** na dole gumba chini wasiposikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) ***[masaki, takata, tikisa, matiti tamati, matatu]***

  Maana yake "Ndiyo"   Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/t/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: ***m, a, k, o***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***m*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***a, k, o***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***tT*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **tT**.* Onesha wanafunzi herufi ***tT***. *Herufi **tT** inaunda sauti **/t/.***	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **tT**.* (Onesha wanafunzi herufi ***tT***) Herufi ***tT** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/t/***	**Mwalimu:** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***tT***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi yenye herufi: ***tT*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo. **(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)**
- Tamka sauti ya herufi ***tT***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[tikiti]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/t/ /i/ /k/ /i/ /t/ /i/,***
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[tikiti].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno **[tikiti]** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[tikiti]*** ni ***/t/,*** inayofuata ***/iiii/,*** inayofuata ***/k/,*** inayofuata ***/iiii/,*** inayofuata ***/t/,*** ya mwisho ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[tikiti].*** Neno hilo ni ***[tikiti].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[tikiti]***

- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:
- Panya ametoboa kabati la nguo**.**
- Sofia na Baraka wanatafuta sindano
- Leo tutatazama mpira wa miguu

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:
- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Panya ametoboa kabati la nguo.]***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)
RUDIA MANENO***; [tikiti, takata, tamati, tutusa]***
Rejea neno la akiba:
- Andika neno ***[tikiti]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya *[la]*
- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***la***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kwa kutumia maneno; ***[tikiti, takata, tamati, tutusa, la, wa]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):
Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni

Ufahamu

Siku moja usiku **wa** manane, sofia na Baraka walikuwa wamelala usingizi. Ghafla sauti zilisikika nje ya nyumba yao zikisema mwizi, mwizi. Sauti nyingine zilisikika zikisema uwa, uwa, choma. Baraka akaamka na kutoka nje. Kwa kuwa kulikuwa na **mbalamwezi**, Baraka aliweza kuona kundi kubwa **la** watu wakimpiga mwizi aliyeiba mbuzi **wa** kijiji. Mwizi alikuwa akilia na kuomba wamsamehe. Baraka akasogea karibu na kusema, msimpige mpelekeni polisi. Basi wote wakasema, kweli, bwana, kweli kabisa haya libebeni jizi hilo. Wakambeba juu juu na kumpeleka kituo cha polisi.

Maswali ya Ufahamu:

- Mwizi aliiba mbuzi wa nani?
- Ukimkamata mwizi utafanya nini?
- Tufanye nini kukomesha tabia ya wizi?
- Je wewe uliwahi kuibiwa?

Mazoezi:
Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/t/***

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

10.0 Kufundisha sauti uU
Wiki ya 3: Siku ya 2

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***uU*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***uU*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[ubao]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/s/, /a/, /o/,/t/,/k/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[saka, kima, alama, oa, takata]***

Fundisha sauti ***uU*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda"	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
		Rudia sauti zote na maneno	
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[utamu]** ni? **/u/** Sikiliza, **/uuuu/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[utosi]** ni? **/u/** Sikiliza, **/uuuu/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[utamu]*** *Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[utamu]** ni **/uuuu/*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/uuuu/*** *Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno **[utosi]** kama ulivyofanya kwa **[utamu]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/u/*** na dole gumba chini wasiposikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) ***[utata, utoto, musoma, utosi, kitabu, ubao]***
  Maana yake "Ndiyo"   Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/u/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)
Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: ***s, a, k, o, t***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***o*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***a, k, s, t***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***uU*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi* ***uU***. Onesha wanafunzi herufi ***uU***. *Herufi* ***uU*** *inaunda sauti* ***/uuuu/.***	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi* ***uU***. (Onesha wanafunzi herufi ***uU***) Herufi ***uU*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/uuuu/***	**Mwananfunzi:** "Unatenda" *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***uU***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***uU*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***uU***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[utamu]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".

- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/u/ /t/ /a/ /m/ /u/***
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[utamu].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono   kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[utamu],*** kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[utamu]*** ni ***/uuuu/,*** inayofuata ***/t/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/m/,*** *ya mwisho* ***/uuuu/.*** Neno gani hilo? ***[utamu].*** Neno hilo ni ***[utamu].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[utamu]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:
- Utamu wa ndizi unanifurahisha sana
- Juma ni kijana anayependa ubabe
- Utosi wangu unaniuma sana

Mazoezi ya Kusoma Sentensi
- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Utamu wa ndizi unanifurahisha sana.]***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)
RUDIA MANENO***;***
Rejea neno la akiba:
- Andika neno ***[ubao]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya ***[ni]****:*
- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ni***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[uliza, ukweli, ubao, ubabe, utata, ni]***
- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua

katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)

- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu.

Nyimbo

Skuli Shule yetu nzuri, imepandwa maua, ukienda ovyo ovyo utayumbayumba ee. X 2
Walimu wetu wazuri, wanapenda maua, ukipita ovyo ovyo utachapwa pwapwa ee X 2

Maswali ya Ufahamu:

- Nani wanapenda maua?
- Wimbo huu unatufundisha nini?
- Kwa nini mmepanda maua shuleni skuli?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/u/***

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

11.0 Kufundisha sauti pP
Wiki ya 3: Siku ya 4

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***pP*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***pP*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[papai]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/u/, /s/, /o/,/t/,/m/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[takata, ukweli, tamati, matatu, utamu]***

Fundisha sauti ***pP*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[pakua]** ni? **/p/** Sikiliza, **/p/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[peleka]** ni? **/p/** Sikiliza, **/p/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[pakua]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[pakua]** ni **/p/*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/p/*** *Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno **[peleka]** kama ulivyofanya kwa **[pakua]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/p/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) ***[pakaza, tapata, pepesa, pakua, kamata, papai]***

Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/p/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi ulizofundisha: ***u, t, m, o, i***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***t*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***u, m, o, i***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***pP*** kutumia muongozo ufuatao:

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Hii ni herufi **pP**.* Onesha wanafunzi herufi ***pP***. *Herufi **pP** inaunda sauti **/p/.***	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **pP***. (Onesha wanafunzi herufi ***pP***) Herufi ***pP** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/p/***	Mwanafunzi: "Unatenda" *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***pP***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?** (mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?** (mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: ***pP*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***pP***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[pakua]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".

- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/p/ /a/ /k/ /u/ /a/***
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[pakua].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[pakua],*** kisha watamke neno lote
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zianzounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[pakua]*** ni ***/p/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/k/,*** inayofuata ***/uuuu/,*** *ya mwisho* ***/aaaa/.*** Neno gani hilo? ***[pakua].*** Neno hilo ni ***[pakua].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[pakua]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Jana nilikula papai tamu
- Mama amepakua wali
- Baraka amepokea zawadi kutoka kwa mwalimu

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Jana nilikula papai.]***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO***;***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[papai]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya*:*

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[papai, pakaza, pepesa, pakua, pakia]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)

- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha neno hilo ubaoni.

Ufahamu.

Katika kijiji chetu, Jumamaosi na Jumapili hufanyika sherehe nyingi. Sherehe hizi **hutumbuizwa** kwa ngoma mbalimabali za **asili**. Jumapili iliyopita mimi na Sofia tulienda kuangalia ngoma. Huko tulikuta ngoma ya sindimba, msewe, msondo na nyingine nyingi. Sisi tunapenda sana sindimba kwani ni ngoma nzuri ni ya **kitamaduni**. Mwalimu wetu alitueleza ni vizuri **kudumisha** utamaduni wetu.

Maswali ya Ufahamu:

- Sofia na mwenzake wanapenda ngoma gani?
- Mbali na ngoma ni kitu gani kingine hutumika katika sherehe?
- Kwa nini ni vizuri kudumisha utamaduni wetu?
- Je ni vizuri kwa wanafunzi kwenda kwenye sherehe za usiku?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/p/***

Weka alama (√) baada ya kufundisha

12.0 Marudio ya sauti tT, uU na pP
Wiki ya 3: Siku ya 5

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi*/sauti ya herufi*** katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika **Malengo:** • Mwanafunzi aweze kurudia sauti ya herufi na jina la ***tT, uU, pP*** Kutumia maelekezo ya hapo chini • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi zilizo rahisi • Soma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***tT, uU, pP*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[takata]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/t/, /u/, /p/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno)**.

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	**Mwalimu** **"Ninatenda"**	**Mwalimu na mwanafunzi** **"Tunatenda"** *Rudia sauti zote za maneno*	**Mazoezi ya mwanafunzi** **"Unatenda"**
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.*	*Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.*	**Mwalimu anasema:** Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(Mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema* • ***Upande wangu, wa kushoto sauti ipi?*** *(Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto)* Wanafunzi watasema: • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni ***tT, uU, pP***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Uliza wanafunzi ni herufi gani na waioneshe ***tT, uU, pP***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***tT, uU, pP*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Hii ni herufi **tT,.*** Onesha wanafunzi ***tT***. *Herufi **tT** inatoa sauti **/t/.*** *Hii ni herufi **uU.*** (Onesha wanafunzi ***uU***.)*Herufi **uU** inatoa sauti **/uuuu/.*** *Hii ni herufi **pP*** (Onesha wanafunzi ***pP***.) *Herufi **pP** inatoa sauti **/p/.***	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Kila mmoja: Hii ni sauti **tT.*** (Onesha wanafunzi ***tT***.) *Sauti **tT** inatoa sauti gani, kila mmoja?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/t/*** Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi uU. (Onesha wanafunzi herufi ***uU***.) Herufi ***uU*** inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) ***/uuuu/*** *Sasa, kila mmoja: hii ni herufi.* (Onesha wanafunzi ***pP***). *Herufi **pP** inaunda sauti gani?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/p/***	Mwanafunzi: "Unatenda" Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa

★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi ***tT, uU, pP*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)
- Sema sauti ya herufi ***tT***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa ***uU, pP.***
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[takata, utamu, peleka]*** kwenye ubao na useme **"Tazama Maandishi".**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) ***/t/ /a/ /k/ /a/ /ta/,***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[takata].*** Fanya hivyo kwa neno [***utamu, peleka]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno ***takata*** na kisha watamke neno lote

- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hiyo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. ***[Mnatenda].***
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno
  [takata] ni **/t/**, inayofuata **/aaaa/** inayofuata **/k/**, inayofuata ***/aaaa/***, inayofuata **/t/** ya mwisho ***/aaaa/***. Ni neno gani hilo? ***[takata].*** Neno ni *[**takata**]*.
- Sasa zamu yenu. Neno gani? ***[takata]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno **[*tutuma, uliza, utamu, tamati, tutusa, popote, papai*]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno ***[tutuma, uliza, utamu, tamati, tutusa, popote, papai]***

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.ubaoni. Tulia kwa muda kasha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Jina la Hadithi]

- Andika jina la hadithi ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[takata]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

13.0 Marudio ya sauti *iI, mM na uU*
Wiki ya 4: Siku ya 1

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***iI, mM, uU*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***iI, mM, uU*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[inuka]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: ***/i/,/m/,/u/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(USIANDIKE maneno)**.

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia*	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia ? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: ***i, m, u***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi ***i, m, u*** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***iI, mM, uU*** kutumia muongozo ufuataao:

Msingi wa kialfabeti	**Mwalimu: "Ninatenda"**	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"**	**Mwanafunzi: "unatenda"**
Uhusiano wa Sauti na herufi **(ANDIKA)**	**TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **i**.* Onesha wanafunzi herufi ***i***. *Herufi **i** inaunda sauti* **/i/.** Onesha wanafunzi ***m***. *Herufi **m** inaunda sauti **/mmmm/.*** Onesha wanafunzi ***u***. *Herufi **u** inaunda sauti **/uuuu/.***	**TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **i**.* (Onesha wanafunzi herufi ***i***) Herufi ***i** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/i/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **m**.* (Onesha wanafunzi herufi ***m***). *Herufi **m** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/mmmm/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi* **u.** (Onesha wanafunzi herufi ***u***). *Herufi **u** inaunda sauti gani , sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) **/uuuu/**	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

★Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: ***iI, mM, uU*** (AU andika herufi hizo ubaoni).

- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***iI***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono ″ kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi ***m, u***.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[inuka, itika, madoa, madini, ubani, uani]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/i/ /n/ /u/ /k/ /a/***
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[inuka].*** Fanya hivyo kwa neno ***[itika, madoa, madini, ubani, uani]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[inuka],*** kisha tamka neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda sauti neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[inuka]*** ni ***/iiii/,*** inayofuata ***/n/,*** inayofuata ***/uuuu/,*** inayofuata ***/k/,*** ya mwisho ***/aaaa/.*** Neno gani hilo? ***[inuka].*** Neno hilo ni ***[inuka].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[inuka]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[inuka, itika, madoa, madini, ubani]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[inuka, itika, madoa, madini, ubani, uani]***

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni..

Ufahamu.

Mzee Juma anafuga mbwa. Mzee Juma **na** mbwa wake wanapendana sana. Siku moja Mzee alikwenda **kutembea** bila mbwa wake. Aliporudi mbwa wake alikuja **kumlaki** huku akiwa amejaa damu kwenye kinywa chake. Mzee Juma **alishtuka** akajua mbwa amemla mjukuu wake. Akachukua shoka na kumpiga mbwa mpaka akafa.

Alipofika ndani akamkuta mjukuu wake **ni** mzima. Karibu **na** mjukuu wake kulikuwa na nyoka mkubwa amekufa. Kuona hivyo, Mzee Juma akajua kuwa yule mbwa alimuua nyoka ili mjukuu asalimike. Mzee Juma alilia sana kwa kumuua mbwa wake bila kosa lolote.

Maswali

- Kinywa cha Mbwa kilijaa damu ya nini?
- Kwanini Mzee Juma alimuua mbwa wake?
- Taja kichwa cha habari hii.

Rejea ya neno la akiba:

- Andika neno ***[inuka]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

14.0 Marudio ya sauti (chagua herufi kutoka siku tofauti) Wiki ya 4: Siku ya 2

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***kK, pP, aA*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***kK, pP, aA*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[Kabati]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: ***/k/,/p/,/a/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia*	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia ? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: ***kK, pP, aA***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi ***kK, pP, aA*** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo matatu yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi ***kK, pP, aA*** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.**	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.**	**Mwanafunzi: "unatenda"**
	*Hii ni herufi **kK**.* Onesha wanafunzi herufi ***kK***. *Herufi **kK** inaunda sauti **/k/.*** Onesha wanafunzi ***pP***. *Herufi **pP** inaunda sauti **/p/.*** Onesha wanafunzi ***aA***. *Herufi **aA** inaunda sauti **/aaaa/.***	*Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **kK**.* (Onesha wanafunzi herufi ***kK***) Herufi ***kK*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/k/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **pP**.* (Onesha wanafunzi herufi ***p***). *Herufi **pP** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/p/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **aA**.* (Onesha wanafunzi herufi ***a***). *Herufi **aA** inaunda sauti gani , sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) **/aaaa/**	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: ***kK, pP, aA*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***k***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi ***p, a***.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[kitabu]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/k/ /i/ /t/ /a/ /b/ /u/.***
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[kitabu].*** Fanya hivyo kwa neno ***[*kalamu, papai, potea, amani, alama*]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti

zilizopo katika neno ***[kitabu],*** kisha watamke neno lote.

- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[kitabu]*** ni ***/k/,*** inayofuata ***/iiii/,*** inayofuata ***/t/,*** inayofuata ***/ aaaa/,*** inayofuta ***/b/****ya mwisho* ***/uuuu/.*** Neno gani hilo? ***[kitabu].*** Neno hilo ni ***[kitabu].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[kitabu]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[kitabu, kalamu, papai, potea, amani, alama]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[kitabu, kalamu, papai, potea, amani, alama]***

Hadithi ya kusoma kwa sauti [Jina la Hadithi]

Angalizo: Mwalimu atafute hadithi inyokidhi mahitaji ya watoto wa darasa la pili atakayoisoma kwa sauti kutoka kwenye rejea zingine

- Andika jina la hadithi ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi.
- Andika jina msanifu wa michoro.

Rejea ya neno la akiba:

- Andika neno ***[kitabu]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

15.0 Marudio ya sauti (chagua herufi kutoka siku tofauti) Wiki ya 4: Siku ya 4

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***tT, oO, sS*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***tT, oO, sS*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[Tamati]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: **/t/,/o/,/s/**
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia*	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia ? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?****Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: ***tT, oO, sS***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi ***tT, oO, sS*** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***tT, oO, sS*** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **tT**.* Onesha wanafunzi herufi ***tT***. *Herufi **tT** inaunda sauti* /t/. Onesha wanafunzi ***oO***. *Herufi **oO** inaunda sauti **/oooo/.*** Onesha wanafunzi ***sS***. *Herufi **sS** inaunda sauti **/s/.***	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi tT.* (Onesha wanafunzi herufi ***tT***) Herufi ***tT*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/t/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **oO**.* (Onesha wanafunzi herufi ***o***). *Herufi **oO** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/oooo/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **sS.*** (Onesha wanafunzi herufi ***sS***). *Herufi **sS** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/s/***	**Mwanafunzi: "unatenda"** Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***tT, oO, sS*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi ***tT***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono ″ kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi ***o, s***.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno;
  [**tamati*****]*** ubaoni kisha sema"**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/t/ /a/ /m/ /a/ /t/ /i/***
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[tamati].*** Fanya hivyo kwa neno ***[*****totoa, opoa, ofisa, samaki, sahani*****]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[tamati],*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[tamati]*** ni ***/t/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/m/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuta ***/t/****ya mwisho* ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[tamati].*** Neno hilo ni ***[tamati].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[tamati]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[tamati, totoa, opoa, ofisa, samaki, sahani]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[tamati, totoa, opoa, ofisa, samaki, sahani]***

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni..

Ufahamu.
Aina ya Matunda

Ukitetembelea soko la Unguja mjini utaona matunda mbalimbali. Yapo matunda yanayotumika kwa **viungo** vya mchuzi. Matunda haya ni kama vile **malimau, mbirimbi, embe mbichi, tungule na mabilingani**. Matunda mengine ni ya vinywaji kama vile madafu, machungwa na chenza amayo huliwa na kutengeneza juisi.

Sisi wanafunzi wa darasa la pili tunapenda kula matunda mbali mbali. Matunda hutusaidia kujenga miili yetu isishambuliwe na maradhi.

Maswali
- Taja matunda yanayopatika katika soko la kijiji au mtaa wenu?
- Matunda yapi hutumika kwa ajili ya viungo?
- Taja aina nyingine za matunda unayoyajua?
- Nini faida ya kula matunda?

Rejea ya neno la akiba:
- Andika neno ***[tamati]*** ubaoni.

Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

16.0 Marudio ya sauti (chagua herufi kutoka siku tofauti) Wiki ya 4: Siku ya 5

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***p, a, s*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***p, a, s*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[tamati]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:
- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: **/p/,/a/,/s/**
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia*	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia ? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: ***p, a, s***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi ***p, a, s*** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.
- Chagua herufi kutoka katika masomo matatu yaliyopita ili wanafunzi wayafanyie mazoezi

Rudia majina ya herufi ***p, a, s*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Hii ni herufi **p***. Onesha wanafunzi herufi ***p.** Herufi **p** inaunda sauti* /p/. Onesha wanafunzi ***a***. *Herufi **a**inaunda sauti **/aaaa/.*** Onesha wanafunzi ***s***. *Herufi **s** inaunda sauti **/s/.***	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **p*** (Onesha wanafunzi herufi ***t***) Herufi ***p** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/p/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **a.*** (Onesha wanafunzi herufi ***a***). *Herufi **a** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/aaaa/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **s.*** (Onesha wanafunzi herufi ***s***). *Herufi **s** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) **/s/**	Mwanafunzi: "unatenda" Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***p, a, s*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***p***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi ***a, s***.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno;
  [*papai, potea, amani, alama, samaki, sahani*] ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/p/ /a/ /p/ /a/ /i/***
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[papai].*** Fanya hivyo kwa neno ***[*potea, amani, alama, samaki, sahani*]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[papai],*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno

- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[papai]*** ni ***/p/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/p/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** *ya mwisho* ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[papai]*** Neno hilo ni ***[papai]***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[papai]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[*****papai, potea, amani, alama, samaki, sahani*****]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[*****papai, potea, amani, alama, samaki, sahani*****]***

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Baraka Shujaa

Baraka alikuwa akitembea ufukweni. Akamuona mtoto mwingine akicheza karibu na bahari. Yule mtoto akatumbukia majini. Kwa vile hajui kuogelea akawa anazama. Watu wengi walikuwepo ufukweni walipiga kele huku wakisema mtoto anazama. Baraka akasikia zile kelele akavua nguo haraka akachupa majini. Akazamia mbizi na kumwokoa yule mtoto.
Watu wote waliokuwepo walifurahi sana na kumsifu Baraka kwa ushujaa wake.

Maswali

- Nani alikuwa anatembea ufukweni?
- Kwa nini Baraka alivua nguo?
- Je, ni mambo gani yanayoonyesha ushujaa wa mtu?

Rejea ya neno la akiba:

- Andika neno ***[papai]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

17.0 Kufundisha sauti eE
Wiki ya 5: Siku ya 1

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***eE*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ya ***eE*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[embe]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)
Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/m/, /a/, /k/, /o/,/p/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[omo, alama, kitasa, mkasi, papasa]***

Fundisha sauti ***eE*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[epua]** ni? **/e/** Sikiliza, **/eeee/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[epuka]** ni? **/e/** Sikiliza, **/eeee/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[epua]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[epuka]** ni **/eeee/** Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/eee/*** *Sasa, fundisha sauti za mwanzo za maneno **[epuka]** kama ulivyofanya kwa **[epua]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/e/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [***masaki, takata, epua, ekeza, tamati, epuka, enea, elea, mapepe]***
  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/e/***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***m, a, k, o, p***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***m*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***a, k, o, p***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***eE*** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Hii ni herufi **eE***. Onesha wanafunzi herufi ***eE***. *Herufi **eE** inaunda sauti* **/eeee/.**	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **eE**.* (Onesha wanafunzi herufi ***eE***) Herufi ***eE*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/eeee/***	**Mwanafunzi: "Unatenda"** **Mwalimu:** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***eE***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***eE*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***eE***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[epua]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/e/ /p/ /u/ /a/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[epua].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[epua]*** , kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[epua]*** ni ***/eeee/,*** inayofuata ***/p/,*** inayofuata ***/uuuu/,*** ya mwisho ***/aaaa/.*** Neno gani hilo? ***[epua].*** Neno hilo ni ***[epua].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[epua]***

- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Baraka alimuepuka sana Safia.
- Ukienda shuleni utapata elimu nzuri.
- Yule anagonga kengele.
- Mtoto wa dada ni mrefu sana.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Baraka alimuepuka sana Safia].**
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[epuka, eleza, enea, elea]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno **[embe]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya *[ni]*:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ni***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[epuka, eleza, epua, ekeza, enea, elea, ni]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Bakari ni mwanafunzi wa darasa la pili katika Skuli ya msingi Fuoni. Mama yake Bakari

ni mwalimu na baba yake ni daktari. Siku za Jumamosi na Jumapili Bakari na mama yake huenda sokoni kununua mboga, matunda, mchele, unga, samaki, mafuta na nyanya. Baraka anapenda sana kula matunda.

Maswali ya Ufahamu:

- Bakari ni mwanafunzi wa darasa la ngapi?
- Mboga, matunda, mchele, samaki, unga kwa pamoja huitwa…..?
- Kwanini Bakari na mama yake huenda sokoni siku za Jumamosi na Jumapili tu?
- Daktari hufanya kazi gani?

Mazoezi:
Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/e/***

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

18.0 Kufundisha sauti bB
Wiki ya 5: Siku ya 2

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***bB*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ya ***bB*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi ya maneno • Andika neno ***[bakuli]*** • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)
Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/s/, /e/, /t/, /u/, /k/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[Samaki, kima, epuka, takata, ukuta, upepo.]***

Fundisha sauti ***bB*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[bakuli]** ni? **/b/** Sikiliza, **/b/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[bomoa]** ni? **/b/** Sikiliza, **/b/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[bakuli]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[bakuli]*** ni ***/b/.*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/b/*** *Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno **[bomoa]** kama ulivyofanya kwa **[bakuli]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/b/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [***bukoba, musoma, bomoa, bakuli, utosi, beseni, kitabu, ubao]***
  Maana yake "Ndiyo"   Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/b/***
- Sahihisha Makosa.

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***s, e, t, u, k***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***s*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***e, t, u, k***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***bB*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Hii ni herufi **bB**.* Onesha wanafunzi herufi ***bB***. *Herufi **bB** inaunda sauti* /**b**/**.**	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **bB*** (Onesha wanafunzi herufi ***bB***). Herufi ***bB*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/b/***	Mwanafunzi: "Unatenda" Mwalimu: *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***bB***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* • *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***bB*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***bB***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[bakuli]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Mnatenda**). ***/b//a//k/ /u//l/ /i/***
- Unganisha sauti kisha sema neno **[bakuli].**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika maneno ***[bakuli],*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[bakuli]*** ni ***/b/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/k/,*** inayofuata **/**

uuuu/, inayofuata ***/l/,*** ya mwisho ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[bakuli].*** Neno hilo ni ***[bakuli].***

- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[bakuli]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Bakuli la mchuzi ni dogo sana.
- Baba amebomoa nyumba ya panya jikoni.
- Bukoba ni mahali kuzuri sana.
- Beseni la kuogeshea mtoto ni safi

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Bakuli la mchuzi ni dogo sana].***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[bukoba, bomoa, bakuli, beseni]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno **[bakuli]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya *[ni]*:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ni***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[bukoba, bomoa, bakuli, beseni ni]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa

Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Jua na Mwezi hu**angaza** dunia. Jua hu**angaza** mchana na Mwezi huangaza usiku ukisaidiana na nyota. Jua huleta joto na wakati mwengine huunguza mazao na kukausha mabwawa. Baba aliniambia nivae viatu wakati wote nikitembea ili kuepuka vijidudu vya magonjwa na kuungua jua. Mimi huvaa viatu wakati wote.

Maswali ya Ufahamu:

- Ni nini huangaza dunia?
- Kwa nini ni muhimu kuvaa viatu wakati wote?
- Ni njia gani nyengine inayoweza kuepusha vijidudu vya magonjwa kuingia mwilini?
- Hadithi hii inatufundisha nini?

Mazoezi:
Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti **/b/**

19.0 Kufundisha sauti jJ
Wiki ya 5: Siku ya 4

Tarehe: ___________________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***jJ*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ya ***jJ*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi ya maneno • Andika neno ***[jikoni]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)
Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/b/, /e/, /p/, /a/, /m/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[bakuli, epuka,papai, alama, masomo]***

Fundisha sauti ***jJ*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[jikoni]** ni? **/j/** Sikiliza, **/j/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[jabali]** ni? **/j/** Sikiliza, **/j/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[jikoni]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[jikoni]*** ni ***/j/.*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/j/*** *Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno **[jabali]** kama ulivyofanya kwa **[jikoni]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/j/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [***jitoe, bakuli, pakua, jikoni, jioni, kamata, jamani]***
  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/j/***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***b, e, p, a, m***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***b*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***e, p, a, m***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***jJ*** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Hii ni herufi **jJ**.* Onesha wanafunzi herufi ***jJ***. *Herufi **jJ** inaunda sauti* **/j/.**	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **jJ**.* (Onesha wanafunzi herufi ***jJ***) Herufi ***jJ** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/j/***	Mwanafunzi: "Unatenda" Mwalimu: *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi 'jJ') • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***jJ*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***jJ***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[jikoni]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**"
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) ***/j/ /i/ /k/ /o/ /n/ /i/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[jikoni].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika maneno ***[jkoni]*** , kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[jikoni]*** ni ***/j/,*** inayofuata ***/iiii/,*** inayofuata ***/k/,*** inayofuata ***/oooo/,*** inayofuata ***/n/,*** ya mwisho ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[jikoni].*** Neno hilo ni ***[jikoni].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[jikoni]***

- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Paka wetu amelala jikoni
- Leo jua ni kali sana.
- Jamila anasoma hesabu darasani.
- Jerome anakwenda kanisani kusali

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke **[Paka wetu amelala jikoni].**
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[jitoe, jikoni, jioni, jamani, ni]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[jikoni]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [ni]:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ni***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[jabali, jitoe, jikoni, jioni, jamani, Jerome, ni]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Skuli yetu jamani tunaipendaa, tutadumisha **nidhamu** ipate kusonga mbele x 2
Taaluma kuinua kujisomea kwa sana, Kiswahili hisabati kwa kina tutajifunza x2
Masomo kuzingatia ndio letu **lengo** tutafika mapema tufanye usafi x2
Nidhamu kwa walimu tutaionesha, na wale wapita njia tutawaheshimu x2

Maswali ya Ufahamu:

1. Ili skuli isonge mbele wanafunzi wanapaswa kufanya nini?
2. Kwa nini ni muhimu kufanya usafi skulini?
3. Mwanafunzi mwenye tabia njema hufanya nini?
4. Nyimbo hii unatufundisha nini?

Mazoezi:
Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti **/j/**

Weka alama ya (v) baada ya kufundisha

20.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo
Wiki ya 5: Siku ya 5.

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi*/sauti ya herufi*** katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika **Malengo:** • Mwanafunzi aweze kurudia sauti ya herufi na jina la ***eE, bB, jJ*** kwa kutumia muongozo wa hapo chini • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi zilizo rahisi • Soma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ya ***eE, bB, jJ*** • Kadi za herufi za marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[epua]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/e/, /b/, /j/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno)**.

Rudia Sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "Tunatenda" Rudia sauti zote za maneno	Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.*	*Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.*	**Mwalimu anasema:** Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(Mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* • ***Upande wangu, wa kushoto sauti ipi?*** *(Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto)* Wanafunzi watasema: • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***eE, bB, jJ***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***eE*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***bB, jJ***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***eE, bB, jJ*** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "Unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi **(ANDIKA)**	**TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **eE**.* *(*Onesha wanafunzi ***eE***). *Herufi **eE** inatoa sauti* ***/eeee/.*** *Hii ni herufi **bB.*** (Onesha wanafunzi ***bB***). *Herufi **bB** inatoa sauti* /**b**/. *Hii ni herufi **jJ*** (Onesha wanafunzi ***jJ***) *Herufi kK inatoa sauti **/j/.***	**TAZAMA MAANDISHI.** *Kila mmoja: Hii ni sauti **eE**.* (Onesha wanafunzi **e**E). *Sauti **eE** inatoa sauti gani, kila mmoja?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/eeee/*** Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi ***bB***. (Onesha wanafunzi herufi ***bB***). Herufi ***bB*** inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/b/*** *Sasa, kila mmoja: hii ni herufi **jJ**.* (Onesha wanafunzi ***jJ***). *Herufi **jJ** inaunda sauti gani?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/j/***	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa

★ **Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi ***eE, bB, jJ*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)
- Sema sauti ya herufi ***bB***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa ***eE, jJ .***
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[epua, bakuli, jikoni]*** kwenye ubao na useme "**Tazama Maandishi".**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/e//p/ /u//a/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[epua].*** Fanya hivyo kwa neno ***[bakuli, jikoni].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno ***[epua],*** na kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hiyo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. **[Mnatenda].**
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo

katika neno ***[epua]*** ni **/eeee/**, inayofuata **/p/** inayofuata **/uuuu/**, ya mwisho **/aaaa/**. Ni neno gani hilo? ***[epua].*** Neno ni *[**epua]***.

- Sasa zamu yenu. Neno gani? ***[epua]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno ***[epua, epuka, juani, jikoni, bomoa, bakuli]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[epua, elea, bomoa, juani, jitoe, epuka, juani, jikoni, bomoa, bakuli**

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni..

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Jina la Hadithi]

- Andika jina la hadithi ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la akiba:

- Andika neno **[epua]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

21.0 Kufundisha herufi fF
Wiki ya 6: Siku ya 1

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***fF*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ya ***fF*** • Kadi za herufi za marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[fagio]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/a/, /m /, /b/, /t/, /e/.***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[alama, masomo, bakuli, tamati, epuka]***

Fundisha sauti ***fF*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafuzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[fyagio]** ni? **/f/** Sikiliza, **/f/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[funika]** ni? **/f/** Sikiliza, **/f/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[fagio]*** *Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[fagio]** ni **/f/** Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/f/*** *Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno **[funika]** kama ulivyofanya kwa **[fagio]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti **/f/** mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) [***taa, fagio, fumua, sita, fifia, sota, faida, funika]***

  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/f/**
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***a, m, b, t, e,***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***b*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***m, b, t, e.***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***fF*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi* ***fF***. Onesha wanafunzi herufi ***fF***. *Herufi* ***fF*** *inaunda sauti* /**f**/.	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi* ***fF***. (Onesha wanafunzi herufi ***fF***). Herufi ***fF*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/f/***	**Mwanafunzi : "unatenda"** **Mwalimu:** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***fF***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: ***fF*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi ***fF***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[epua]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Mnatenda**). ***/f/ /a// g/ /i//o/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[fagio].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[fagio],*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno ***[fagio]*** kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[fagio]*** ni ***/f/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/g/,*** inayofuata ***/iiii/***, ya mwisho ***/oooo/.*** Neno gani hilo? ***[fagio].*** Neno hilo ni ***[fagio].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[fagio]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

1. Miba ya samaki ni hatari kwa watoto.
2. Weka fyagio chini ya meza.
3. Fatma alifukua mifupa ya watu wa kale.
4. Wadudu wana faida nyingi sana.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Mifupa ya samaki ni hatari kwa watoto].***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[fifia, fumua, funika, faida]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno **[fagio]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [*ya]*:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ya***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[fifia, fumua, funika, faida, ya]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Siku moja Sungura alikwenda nyumbani kwa mzee kobe. Alikwenda kuomba **ushauri** wa namna gani anaweza kuwa mfalme wa wanyama wa msituni. Kobe akamwambia sungura, kama unataka kuwa **mfalme** ni lazima umuue Simba. Simba ni mkali na ana nguvu nyingi. Ngurumo yake tu inakutetemesha. Nakushauri ufute mawazo hayo katika akili yako. Sungura akasikitika na kuondoka.

Maswali ya Ufahamu:

1. Nani alikuwa mfalme wa wanyama wote?
2. Kwanini Sungura alitaka kuwa mfalme?
3. Wewe ungekuwa Kobe ni ushauri gani ungempa Sungura kuhusu ufalme?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/f/***

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

22.0 Kufundisha herufi dD
Wiki ya 6: Siku ya 2

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***dD*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ya ***dD*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi ya maneno • Andika neno ***[dagaa]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/f/,/j/, /b/, /t/, /i/, /a/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[fagio, jikoni, bakuli, takasa, inama, alama]***

Fundisha sauti ***d*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno* ***[dakika]*** *ni?* ***/d/*** Sikiliza, ***/d/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno* ***[dodoki]*** *ni?* ***/d/*** Sikiliza, ***/d/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno* ***[dakika]*** *Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno* ***[dakika]*** ni ***/d/.*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/d/*** *Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno* ***[dodoki]*** *kama ulivyofanya kwa* ***[dakika]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati huu wa mchezo wa sauti
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti **/d/** mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) ***[dakika, samaki, tausi, daima, dadisi, papai, dodosa, dodoma]***

Maana yake "Ndiyo"   Maana yake "hapana"

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/d/**
- Sahihisha Makosa.

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***f, j, b, t, i, a,***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***j*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***b, t, i, a, f***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***dD*** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **dD**.* Onesha wanafunzi herufi ***dD***. *Herufi **dD** inaunda sauti* **/d/.**	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **dD*** (Onesha wanafunzi herufi ***dD***). Herufi ***dD** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/d/***	**Mwanafunzi: "Unatenda"** **Mwalimu:** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***dD***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★**Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***dD*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***dD***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha maneno; ***[dakika]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Mnatenda**) ***/d/ /a// k//i//k/ /a/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[dakika].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika maneno ***[dakika],*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kasha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[dakika]*** ni ***/d/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/k/,*** inayofuata ***/iiii/,*** inayofuata ***/k/,*** ya mwisho ***/aaaa/.*** Neno gani hilo? ***[dakika].*** Neno hilo ni ***[dakika].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[dakika]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Daraja la mto Gege ni pana.
- Darasa letu ni zuri sana.
- Mji mkuu wa Tanzania ni Dodoma.
- Dagaa ni samaki wadogo sana.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Daraja la mto gege ni pana].***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)
RUDIA MANENO; ***[dakika, dodoki, daima, daraja, dadisi, dagaa, Dodoma,]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno **[dagaa]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [*ya]*:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ya***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[dakika, dodoki, daima, daraja, dadisi, dagaa, Dodoma, ya]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):
Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu
Juma alipokuwa anatoka skuli alikutana na mzee asiyeona. Yule mzee alisimama **kando ya** barabara akiomba msaada wa ku**vuka** barabara. Juma alipomuona yule mzee, alimshika mkono na kumvusha barabara. Yule mzee alimshukuru sana. Akamwambia, wewe ni mtoto mzuri.

Maswali ya Ufahamu:

1. Juma alikuwa anatoka wapi?
2. Mtu asiyeona anaweza kuvuka barabara?
3. Kwa nini Juma alimsaidia mtu asiyeona?
4. Ni vyombo gani vya usafiri vinavyopita barabarani?

Mazoezi:
Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti **/d/**

23.0 Kufundisha herufi nN
Wiki ya 6: Siku ya 4

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***nN*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ya ***nN*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi ya maneno • Andika neno ***[nanasi]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)
Marudio:
- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/d/, /f/, /p/, /o/, /i/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[dadisi, dakika, fagio, fumua, papai, okota, ibuka, idadi]***

Fundisha sauti ***nN*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno* ***[nanasi]*** *ni?* ***/n/*** *Sikiliza,* ***/nnnn/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno* ***[nunua]*** *ni?* ***/n/*** *Sikiliza,* ***/nnnn/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno* ***[nanasi]*** *Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno* ***[nanasi]*** ni ***/n/.*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/nnnn/*** *Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno* ***[nunua]*** *kama ulivyofanya kwa* ***[nanasi]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati huu wa mchezo wa sauti
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/n/*** mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) *[**dadisi, nanasi, nunua, papai, nenepa, ibada, nukia]***

  Maana yake "Ndiyo"   Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/n/**
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***d, f, p, o, i,***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***f*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***d, p, o, i,***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***nN*** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **nN**.* Onesha wanafunzi herufi ***nN***. *Herufi **nN** inaunda sauti* /**n**/.	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **nN**.* (Onesha wanafunzi herufi ***nN***) Herufi ***nN** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/n/***	**Mwanafunzi: "Unatenda"** **Mwalimu:** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***nN***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: ***nN*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya

nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi ***nN***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[nanasi]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/n/ /a/ /n/ /a/ /s/ /i/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[nanasi].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika maneno ***[nanasi]***, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[nanasi]*** ni ***/n/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/n/,*** inayofuata **/aaaa/,** inayofuata ***/s/,*** ya mwisho ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[nanasi].*** Neno hilo ni ***[nanasi].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[nanasi]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Jana mwalimu alileta nanasi tamu skuli.
- Chakula hiki kinanukia vizuri.
- Sisi tunasoma hadithi za kale.
- Nanasi ni tunda tamu sana.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Jana mwalimu alileta nanasi tamu skuli].***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
  Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[nanasi, nunua, nenepa, nukia]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno **[nanasi]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [*ya]*:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ya***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[nanasi, nunua, nenepa, nukia, ya]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari.
Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Nanasi ni tunda tamu. Kila siku **ya** Jumamosi mama huenda sokoni kununua nanasi. Mama huliweka nanasi kwenye **sinia**. Hulimenya na kulifunika vizuri. Nanasi huliwa wakati wa chakula. Sisi sote tunapenda nanasi.

Maswali ya Ufahamu:

1. Mama huenda sokoni kufanya nini?
2. Je unaweza kuchora picha ya nanasi?
3. Kwanini mama hufunika nanasi?
4. Kati ya nanasi na embe kipi kitamu zaidi?
5. Kwa nini tunakula nanasi?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti **/n/**

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

24.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo
Wiki ya 6: Siku ya 5

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/*sauti ya herufi*** katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika **Malengo:** • Mwanafunzi aweze kurudia sauti ya herufi na jina la ***fF, dD, nN*** kwa kutumia muongozo wa hapo chini • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi zilizo rahisi • Soma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ya ***fF, dD, nN*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika maneno.......... ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/f/, /d/, /n/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno)**.

Rudia Sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	**Mwalimu "Ninatenda"**	**Mwalimu na Mwanafunzi "Tunatenda"** *Rudia sauti zote za maneno*	**Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"**
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.*	*Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.*	**Mwalimu anasema:** Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(Mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* • ***Upande wangu, wa kushoto sauti ipi?*** *(Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto)* Wanafunzi watasema: • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***fF, dD, nN***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***fF*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***Dd, nN***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***fF, dD, nN*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi* ***fF****. (*Onesha wanafunzi ***fF***). *Herufi* ***fF*** *inatoa sauti* ***/f/.*** *Hii ni herufi* ***dD.*** (Onesha wanafunzi ***dD****). Herufi* ***dD*** *inatoa sauti* /**d**/. *Hii ni herufi* ***nN*** (Onesha wanafunzi ***nN***) *Herufi* ***nN*** *inatoa sauti* ***/n/.***	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Kila mmoja: Hii ni sauti* ***fF****.* (Onesha wanafunzi ***fF***). *Sauti* ***fF*** *inatoa sauti gani, kila mmoja?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) **/f/** Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi ***dD***. (Onesha wanafunzi herufi ***dD***). Herufi ***dD*** inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) **/d/** *Sasa, kila mmoja: hii ni herufi* ***nN****.* (Onesha wanafunzi ***nN***). *Herufi* ***nN*** *inaunda sauti gani?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) **/n/**	**Mwanafunzi: "Unatenda"** Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa

★ Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi ***fF, dD, nN*** (AU andika herufi hizo ubaoni).

- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

  (Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)
- Sema sauti ya herufi ***fF***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa ***dD, nN.***
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[fagio, dagaa, nanasi]*** kwenye ubao na useme "**Tazama Maandishi".**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). **/f/ /a// g/ /i//o/**
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[fagio].*** Fanya hivyo kwa neno ***[dagaa, nanasi].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno ***[fagio],*** na kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hiyo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. **[Mnatenda].**
- Onesha kila herufi kasha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[fagio]*** ni **/f/**, inayofuata **/aaaa/** inayofuata **/g/**, inayofuata /**iiii**/, ya mwisho **/oooo/**. Ni neno gani hilo? ***[fagio].*** Neno ni *[**fagio]***.
- Sasa zamu yenu. Neno gani? ***[fagio]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno **[*fagio, fumua, dakika, dagaa, nanasi, nunua*]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[dakika, fumua, nunua]**

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee wanafunzi hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno yamekolezwa na yamepigiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti **[Jina la Hadithi]**

- Andika jina la hadithi ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la akiba:

- Andika neno **[nanasi]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Weka alama ya **(√)** *baada ya kufundisha*

25.0 Kufundisha herufi lL
Wiki ya 7: Siku ya 1

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***lL*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[limao]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)
Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/t/, /p/, /j/, /a/, /e/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[tetea, takata, toboa,papai, papasa, jikoni,jalala, alama,epuka]***

Fundisha sauti ***l**L* kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[limao]** ni? **/l/** Sikiliza, **/l/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[lalama]** ni? **/l/** Sikiliza, **/l/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[limao]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[limao]** ni **/l/** Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/l/*** *Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno **[lalama]** kama ulivyofanya kwa **[limao]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati huu wa mchezo w a sauti
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/l/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) ***[kitabu, lalama, limao, alama, papai, lakini,nanasi, lalia, legea]***
  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/l/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***t, p, j, a, e***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***j*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***a, t, p, e,***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***IL*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Hii ni herufi **IL**.* Onesha wanafunzi herufi ***IL***. *Herufi **IL** inaunda sauti **/l/***	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **IL**.* (Onesha wanafunzi herufi ***IL***) Herufi ***IL*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/l/***	Mwanafunzi: Unatenda Mwalimu: *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***IL***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia) Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto) Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***IL*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***IL***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[limao]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/l/ /i/ /m/ /a/ /o/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[limao].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[limao]***, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[limao]*** ni ***/l/,*** inayofuata ***/iiii/,*** inayofuata ***/m/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** *ya mwisho* ***/oooo/.*** Neno gani hilo? ***[limao].*** Neno hilo ni ***[limao].***

- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[limao]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:
- Juma amelalia godoro safi.
- Chakula bora ni kizuri kwa afya.
- Mwalimu ana kalamu nzuri.
- Nimepata kufuli la mlango.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.
- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Juma amelalia godoro safi].***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[lalama, limao, lakini, lalia, legea]***

Rejea neno la akiba:
- Andika neno ***[limao]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya *[ya]*:
- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ya***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[lalama, limao, legea, lakini, lalia, ya]***
- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu
Ee we Leila x 2
Walala x 2
Amka twende shule x2
Lalala, la lalaa

Maswali ya Ufahamu:

- Nani anayeambiwa amelala?
- Unafikiri ni nyakati gani nyimbo hii huimbwa?
- Nyimbo inamtaka Leila afanye nini?
- Je, ungefanya nini endapo Leila ataendelea kulala?

Mazoezi:Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/l/***

Weka alama ya ***(√)*** *baada ya kufundisha*

26.0 Kufundisha herufi gG
Wiki ya 7: Siku ya 2

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***gG*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***gG*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[gauni]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)
Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/b/, /j/, /n/, /o/, /i/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[bakuli, bamia, jikoni, juani, nenepa, opoa, nanasi, nenepa, itika, inama, inuka.]***

Fundisha sauti ***gG*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[gauni]** ni? **/g/** Sikiliza, **/g/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[gunia]** ni? **/g/** Sikiliza, **/g/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[gauni]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[gauni]** ni **/g/** Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/g/*** *Sasa, fundisha sauti za mwanzo za neno **[gunia]** kama ulivyofanya kwa **[gauni]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/g/*** na dole chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) ***[takata, geuka, nenepa, gauni, nanasi, gunia, matete, gitaa, gololi.]***
  Maana yake "Ndiyo"   Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/g/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***b, j, n, o, i,***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***b*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***j, n, o, i***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***gG*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Hii ni herufi **gG**.* Onesha wanafunzi herufi ***gG.** Herufi **gG** inaunda sauti **/g/.***	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI. *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **gG**.* (Onesha wanafunzi herufi ***gG***) Herufi ***gG** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/g/***	Manafunzi : "Unatenda" Mwalimu: *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***gG***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***gG*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***gG***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[gauni]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".

- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/g/ /a/ /u/ /n/ /i/.***
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[gauni].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[gauni]***, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[gauni]*** ni ***/g/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/uuuu/,*** inayofuata

/n/**, ya mwisho **/iiii/. Neno gani hilo? ***[gauni].*** Neno hilo ni ***[gauni].***

- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[gauni]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Godoro lipo chumbani kwa kaka.
- Gololi si nzuri kwa watoto.
- Mama amenunua gunia la mtama.
- Kitanda changu kidogo kimevunjika.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Godoro lipo chumbani kwa kaka.]***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[gauni, gunia, gitaa, gololi, geuka.]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[gauni]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya ***[kwa]:***

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***kwa***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[gauni, geuka, gunia, gitaa, gololi, kwa]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari.

Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Siku ya sikukuu ya mwaka mpya Asha alikwenda dukani kununua gauni lenye rangi ya kijani. Gauni alillonunu lilikuwa zuri sana lakini halikumtosha. Mama yake akamuuliza kwanini hakwenda dukani na dada yako ili akusaidie kupata gauni la kukutosha? Asha akashindwa kujibu swali, basi wakaenda dukani na mama yake. Walipofika wakakuta duka limefungwa. Siku hiyo Asha hakwenda kutembea kwa sababu hakuwa na gauni la kumtosha.

Maswali ya Ufahamu:

- Asha alikwenda dukani kununua gauni la rangi gani?
- Taja sikukuu nyengine unazozifahamu katika mwaka.
- Kwanini Asha hakununua gauni la kumtosha?
- Je, Asha alijisikia vipi siku hiyo?

Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ***/g/***

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

27.0 Kufundisha herufi zZ
Wiki ya 7: Siku ya 4

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***zZ*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ya ***zZ*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi ya maneno • Andika neno ***[zabibu]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha **utambuzi wa sauti (Dakika 5)**

Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/n/, /f/, /k/, /i/, /u/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[nenepa, nanasi, fumua, fagio, inuka, itika, upepo, ukuta]***

Fundisha sauti ***zZ*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[zabibu]** ni? **/z/** Sikiliza, **/z/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[zamani]** ni? **/z/** Sikiliza, **/z/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[zabibu]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[zabibu]*** ni ***/z/.*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/z/*** *Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno **[zamani]** kama ulivyofanya kwa **[zabibu]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/z/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE) *[**zamani, upepo, zabibu, itika, zomea, zubaa, nanasi, nenepa,zoezi, zoea]***

  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/z/**
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***n, f, k, i, u***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***n*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***f, k, i, u.***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***zZ*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **zZ**.* Onesha wanafunzi herufi ***zZ***. *Herufi **zZ** inaunda sauti* **/z/.**	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **zZ**.* (Onesha wanafunzi herufi ***zZ***) Herufi ***zZ*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/z/***	**Mwanafunzi: "Unatenda"** **Mwalimu:** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***zZ***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: ***zZ*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***zZ***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono ″ kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[zabibu]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/z/ /a/ /b/ /i/ /b/ /u/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno **[zabibu].**
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[zabibu]***, kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka maneno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[zabibu]*** ni ***/z/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/b/,*** inayofuata **/iiii/,** inayofuata ***/b/,*** ya mwisho ***/uuuu/.*** Neno gani hilo? ***[zabibu].*** Neno hilo ni ***[zabibu].***

- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[zabibu]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Zabibu ni tunda tamu sana
- Hapa Tanzania zabibu hulimwa Dodoma.
- Zoezi hili ni gumu.
- Panzi ameliwa na kunguru.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Zabibu ni tunda tamu sana].***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi **kwa sauti**
- **Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia.**

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[zamani, zabibu, zomea, zubaa, zoezi, zoea]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno **[zabibu]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Neno jipya [*ya]*:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***ni***
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[zamani, zabibu, zomea, zubaa, zoezi, zoea, ya]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari.
Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Zuum, zuum, zuum ee mama nyuki lia eee x2
Toka mbali, natafuta ua zuri kwa chakula
Zuum, zuum, zuum ee mama nyuki lia eee

Maswali ya Ufahamu:

- Nani analia zuum zuum?
- Nyuki wana faida gani?
- Nyuki analia zuum, zuum. Je ng'ombe analiaje?
- Je nyuki ana hatari gani?

Mazoezi:
Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti **/z/**

Weka alama ya (v) baada ya kufundisha

28.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo
Wiki ya 7: Siku ya 5

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ *sauti ya herufi*** katika muongozo huu ili kufundisha herufi na sauti za herufi husika **Malengo:** • Mwanafunzi aweze kurudia sauti ya herufi na jina la ***lL, gG, zZ*** • kwa kutumia muongozo wa hapo chini • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi kwa kutumia kadi za herufi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi zilizo rahisi • Soma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ya ***lL, gG, zZ*** • Kadi za maneno kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[lalama]*** • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/l/, /g/, / z /***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno)**.

Rudia Sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Wanafunzi "Tunatenda" *Rudia sauti zote za maneno*	Mazoezi ya wanafunzi "Mnatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.*	*Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita.*	**Mwalimu anasema:** Ni sauti ipi ya mwanzo mnayosikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, ni sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote, ni sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(Mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* • ***Upande wangu, wa kushoto sauti ipi?*** *(Mwalimu aelekeze mkono wa kushoto)* Wanafunzi watasema: • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Fanya hivyo kwa sauti zingine
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***lL, gG, zZ***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***lL*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***gG, zZ***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***lL, gG, zZ*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **lL**.* *(*Onesha wanafunzi ***lL***). *Herufi **lL** inatoa sauti /**l**/.* *Hii ni herufi **gG.*** (Onesha wanafunzi ***gG***). *Herufi **gG** inatoa sauti* /**g**/ *Hii ni herufi **zZ*** (Onesha wanafunzi ***zZ***) *Herufi **zZ** inatoa sauti **/z/.***	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Kila mmoja: Hii ni sauti **lL.*** (Onesha wanafunzi ***lL***). *Sauti **lL** inatoa sauti gani, kila mmoja?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) **/l/** Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi **gG**. (Onesha wanafunzi herufi **bB**). Herufi **gG** inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) **/g/** *Sasa, kila mmoja: hii ni herufi **zZ**.* (Onesha wanafunzi **jJ**). *Herufi **zZ** inaunda sauti gani?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) **/z/**	**Mwanafunzi: "Unatenda"** Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinaashiria sauti zilizotamkwa

★**Mazoezi ya Sauti ya herufi na Ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi ***lL, gG, zZ*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili)
- Sema sauti ya herufi ***lL***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa ***gG, zZ*.**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[lalama, gulio, zaidi]*** kwenye ubao na useme "**Tazama Maandishi".**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**) **/l//a/ /l//a//m//a/.**
- Unganisha sauti kisha sema neno **[lalama].** Fanya hivyo kwa neno ***[gulio, zaidi].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizomo katika neno ***[lalama],*** na kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hiyo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.

- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. **[Mnatenda].**
- Onesha kila herufi kasha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **[lalama]** ni **/l/**, inayofuata **/aaaa/** inayofuata **/l/**, inayofuata **/aaaa/,** inayofuata ***/mmmm/,*** ya mwisho **/aaaa/**. Ni neno gani hilo? **[lalama].** Neno ni [**lalama]**.
- Sasa zamu yenu. Neno gani? **[lalama]**
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hicho **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kwa kutumia maneno **[limao, lakini, gauni, geuka zabibu, zoezi]**

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanpoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno **[lalama, geuka, zamani]**

Ufahamu wa Kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee wanafunzi hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno yamekolezwa na yamepigiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kasha waoneshe unapoyatamka.

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Jina la Hadithi]

- Andika jina la hadithi ubaoni.
- Andika jina la mwandishi wa hadithi ubaoni
- Andika jina la msanifu wa michoro ubaoni.

Rejea neno la akiba:

- Andika neno **[zabibu]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi

Weka alama ya (√) baada ya kufundisha

29.0 Marudio (chagua herufi kutoka siku tofauti) Wiki ya 8: Siku ya 1

Tarehe: ___________________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***eE, oO, zZ, jJ*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***eE, oO, zZ, jJ*** • Kadi za maneno kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[Zaidi]*** • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ Marudio:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: ***/e/,/o/,/z/, /j/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(USIANDIKE maneno)**.

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia*	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***eE, oO, zZ, jJ***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***eE*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***oO, zZ, jJ***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***eE, oO, zZ, jJ*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.**	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.**	**Mwanafunzi: "unatenda"**
	*Hii ni herufi **eE**.* Onesha wanafunzi herufi ***eE***. *Herufi **eE** inaunda sauti* **/eeee/.** Onesha wanafunzi ***oO***. *Herufi **oO** inaunda sauti **/oooo/.*** Onesha wanafunzi ***zZ***. *Herufi **zZ** inaunda sauti **/z/.*** Onesha wanafunzi ***jJ***. *Herufi **jJ** inaunda sauti **/jJ/.***	*Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **eE**.* (Onesha wanafunzi herufi ***eE***) Herufi ***eE** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/eeee/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **oO**.* (Onesha wanafunzi herufi ***oO***). *Herufi **oO** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/oooo/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **zZ**.* (Onesha wanafunzi herufi ***zZ***). *Herufi **zZ** inaunda sauti gani , sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) **/z/** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **jJ**.* (Onesha wanafunzi herufi ***jJ***). *Herufi **jJ** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/j/***	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***eE, oO, zZ, jJ*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***zZ***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi ***eE, oO, jJ***
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[elimu, eleka, ogopa, okoka, zaidi, zagaa, zimia, jazana, jitume, jikaza]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/z/ /a/ /i/ /d/ /i/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[zaidi].*** Fanya hivyo kwa neno ***[elimu, eleka, ogopa, okoka, zagaa, zimia, jazana, jitume, jikaza]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[zaidi],*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[zaidi]*** ni ***/z/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/iiii/,*** inayofuata ***/d/,*** ya mwisho ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[zaidi].*** Neno hilo ni ***[zaidi].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[zaidi]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[zagaa, okoka, jazana, ogopa, zaidi, jitume, zimia, elimu, eleka, jikaza]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[zagaa, okoka, jazana, ogopa, zaidi, jitume, zimia, elimu, eleka, jikaza]***

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka.

Baba yangu ni mvuvi. Huvua samaki baharini. Huvua kwa kutumia wavu na mshipi. Leo amevua samaki wengi . Siku nyengine anavua samaki kidogo. Samaki huwauza sokoni. Watu wengi hupenda kununua samaki. Mimi napenda samaki. Samaki ni chakula bora. Mwalimu wetu amesema, tule samaki kwa wingi.

Maswali

- Baba huvua samaki wapi?
- Baba anapata faida gani kwa kuvua samaki?
- Kwanini mwalimu amesema tule samaki kwa wingi?

Rejea ya neno la akiba:

- Andika neno ***[zaidi]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Weka alama ya **(√)** *baada ya kufundisha*

30.0 Marudio (chagua herufi kutoka siku tofauti) Wiki ya 8: Siku ya 2

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***aA, iI, dD, lL*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***aA, iI, dD, lL*** • Kadi za herufi kw ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[Asali]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: ***/a/, /i/, /d/, /l/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia*	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***aA, iI, dD, lL***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***aA*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***iI, dD, lL***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***aA, iI, dD, lL*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti Uhusiano wa Sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI.	Mwanafunzi: "unatenda"
	*Hii ni herufi **aA**.* Onesha wanafunzi herufi ***aA***. *Herufi **aA** inaunda sauti* **/aaaa/.** Onesha wanafunzi ***iI***. *Herufi **iI** inaunda sauti **/iiii/.*** Onesha wanafunzi ***dD***. *Herufi **dD** inaunda sauti **/d/.*** Onesha wanafunzi ***lL***. *Herufi **lL** inaunda sauti **/l/.***	*Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **aA**.* (Onesha wanafunzi herufi ***aA***) Herufi ***aA** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/a/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **iI**.* (Onesha wanafunzi herufi ***iI***). ***Herufi iI** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/iiii/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **dD**.* (Onesha wanafunzi herufi ***dD***). *Herufi **dD** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/d/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **lL**.* (Onesha wanafunzi herufi ***lL***). *Herufi **lL** inaunda sauti gan , sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/l/***	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***aA, iI, dD, lL*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***dD***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono " kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi ***aA, lL, iI***.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[asili, azima, imani, itika, dalali, dodoki, limao, lalama]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/a/ /s/ /a/ /l/ /i/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[asali].*** Fanya hivyo kwa neno ***[azima, imani, itika, dalali, dodoki, limao, lalama]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti

zilizopo katika neno ***[asali],*** kisha watamke neno lote.

- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[asali]*** ni ***/aaaa/,*** inayofuata ***/s/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/l/,*** *ya mwisho* ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[asali].*** Neno hilo ni ***[asali].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[asali]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[asili, azima, imani, itika, dalali, dodoki, limao, lalama]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[asili, azima, imani, itika, dalali, dodoki, limao, lalama]***

Mwalimu kusoma kwa sauti (Dakika 10):

Angalizo: Mwalimu atafute hadithi ya kusoma kwa sauti kutoka kwenye rejea zingine ambayo inakidihi mahitaji ya watoto wa darasa la pili

- Andika jina hadithi ubaoni
- Kama kuna michoro andika jina la mchoraji ubaoni

Rejea ya neno la akiba:

- Andika neno ***[asali]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Weka alama ya **(√)** *baada ya kufundisha*

31.0 Marudio (chagua herufi kutoka siku tofauti) Wiki ya 8: Siku ya 3

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***uU, fF, bB*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***uU, fF, bB*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[Uani]*** • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: ***/u/,/f/, /b/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyo-tangulia*	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia ? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa
- **Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (**Dakika 3-4**)**

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa ambazo ni: ***uU, fF, bB***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi za herufi ***uU, fF, bB*** kisha waulize hizo ni herufi gani
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***uU, fF, bB*** kutumia muongozo ufuatao

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **uU**.* Onesha wanafunzi herufi ***uU***. *Herufi **uU** inaunda sauti* **/uuuu/.** Onesha wanafunzi ***fF***. *Herufi **fF** inaunda sauti **/f/.*** Onesha wanafunzi ***bB***. *Herufi **b**B inaunda sauti* ***/b/.***	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **uU**.* (Onesha wanafunzi herufi ***uU***) Herufi ***uU** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/uuuu/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **fF**.* (Onesha wanafunzi herufi ***fF***). *Herufi **fF** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/f/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **bB**.* (Onesha wanafunzi herufi ***bB***). *Herufi **bB** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) **/b/**	**Mwanafunzi: "unatenda"** Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

★★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: ***uU, fF, bB*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.

(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)

- Tamka sauti ya herufi ***uU***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi ***fF, bB***
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[uani, ubani, futika, fukia, bomoa, bidii]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/u/ /a/ /n/ /i/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[zaidi].*** Fanya hivyo kwa neno ***[ubani, futika, fukia, bomoa, bidii]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[uani],*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[uani]*** ni ***/uuuu/,*** inayofuata ***/aaaa/,*** inayofuata ***/n/,*** ya mwisho ***/iiii/.*** Neno gani hilo? ***[uani].*** Neno hilo ni ***[uani].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[uani]***
- Onesha tena neno hilo kisha waambie wanafunzi walitamke kwa usahihi.
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[uani, ubani, futika, fukia, bomoa, bidii]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[uani, ubani, futika, fukia, bomoa, bidii]***

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka.

MENDE

Mende ni mdudu. Mwili wake umegawanyika katika sehemu tatu. Sehemu ya kwanza ni kichwa kina macho mawili na papasio mbili. Sehemu ya pili ni ina mbawa mbili na miguu sita. Sehemu ya tatu ina tumbo ina tundu ambazo hutumika kwa kuvutia pumzi.

Mende anapenda kuishi sehemu zenye giza kama vile chooni, kwenye kuta za nyufa za nyumba

Mende hutembea polepole. Kama akihisi jambo la hatari hutoka mbio au huruka. Mende hula karatasi, nguo na hata mbao.

Maswali

- Mende amegawanyika katika sehemu ngapi?
- Mende hupendelea kuishi wapi?
- Je, mende wana madhara gani kwa binadamu?

Rejea ya neno la akiba:

- Andika neno ***[uani]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.

*Weka alama ya **(√)** baada ya kufundisha*

32.0 Marudio (chagua herufi kutoka siku tofauti) Wiki ya 8: Siku ya 4

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***eE, gG, nN*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***eE, gG, nN*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[Eleza]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★**Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: ***/e/, /g/, /n/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia*	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***eE, gG, nN,***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***eE*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***gG, nN***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***eE, gG, nN*** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti **Uhusiano wa Sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.**	**Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI.**	**Mwanafunzi: "unatenda"**
	Hii ni herufi ***eE***. Onesha wanafunzi herufi ***eE***. *Herufi* ***eE*** *inaunda sauti* **/eeee/.** Onesha wanafunzi ***gG***. *Herufi* ***gG*** *inaunda sauti* ***/g/.*** Onesha wanafunzi ***nN***. *Herufi* ***nN*** *inaunda sauti* ***/nnnn/.***	*Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi* ***eE***. (Onesha wanafunzi herufi ***eE***) Herufi ***eE*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/eeee/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi* ***gG***. (Onesha wanafunzi herufi ***gG***). *Herufi* ***gG*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/g/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi* ***nN***. (Onesha wanafunzi herufi ***nN***). *Herufi* ***nN*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/nnnn/***	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

★ **Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI**

- Chukua kadi zenye herufi: ***eE, gG, nN*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***eE***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi ***gG, nN***.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[eleza, epuka, gunia, gololi, nafuu, nauli]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/e/ /l/ /e/ /z/ /a/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[eleza].*** Fanya hivyo kwa neno ***[epuka, gunia, gololi, nafuu, nauli]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[eleza],*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).

- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[eleza]*** ni ***/eeee/,*** inayofuata ***/l/,*** inayofuata ***/eeee/,*** inayofuata ***/z/,*** *ya mwisho* ***/aaaa/.*** Neno gani hilo? ***[eleza].*** Neno hilo ni ***[eleza].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[eleza]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[eleza, epuka, gunia, gololi, nafuu, nauli]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO: ***[eleza, epuka, gunia, gololi, nafuu, nauli]***

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka.

Ufahamu

Watoto wengi hufurahia wali zaidi kuliko chakula chengine. Wali wanaoupenda unatokana na mpunga . Mpunga hupandwa katika mabonde yenye maji mengi.

Kilimo cha mpunga kipo cha aina mbili. Kuna kilimo cha umwagiliaji maji na kilimo cha kutegemea mvua.

Mpunga unapopea huvunwa na kuanikwa juani. Baadaye hukobolewa katika mashine au kutwangwa katika kinu nyumbani. Hapo tunapata mchele safi. Ndiyo unaopikwa wali.

Maswali

- Watoto hupenda chakula gani?
- Mpunga hupandwa wapi?
- Taja aina mbili za kilimo cha mpunga?
- Taja mazao mengine yanayopandwa kwenye bonde lenye maji mengi?

Rejea ya neno la akiba:

- Andika neno ***[eleza]*** ubaoni.

- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.
- Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka.

Weka alama ya **(√)** *baada ya kufundisha*

33.0 Marudio (chagua herufi kutoka siku tofauti) Wiki ya 8: Siku ya 5- Marudio na kukazia

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***Ff, Ee, Zz*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***Ff, Ee, Zz*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[Eleza]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa wanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa mwezi huu: ***/f/, /e/, /z/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanaisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze wanafunzi kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia*	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

			• ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***Ff, Ee, Zz***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***fF*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***eE, zZ***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***eE, gG, nN*** kutumia muongozo ufuatao.

Msingi wa kialfabeti	Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI.	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI.	Mwanafunzi: "unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi **(ANDIKA)**	*Hii ni herufi* ***Ff,*** Onesha wanafunzi herufi ***fF***. *Herufi* ***Ff*** *inaunda sauti* **/fff/.**	*Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi* ***eE.*** (Onesha wanafunzi herufi ***eE***) Herufi ***eE*** *inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/eeee/***	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotamkwa

	Onesha wanafunzi ***zZ***. ***Herufi zZ inaunda sauti /z/.*** Onesha wanafunzi ***eE***. ***Herufi eE inaunda sauti /eee/.***	*Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **zZ**.* (Onesha wanafunzi herufi ***zZ***.). *Herufi **zZ**.naunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/zzz/*** *Sasa, kilammoja: Hii ni herufi **eE**.* (Onesha wanafunzi herufi ***eE***). *Herufi **eE** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/eee/***	

★★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (4-5 dakika): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi: ***Ff, Ee, Zz*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii)
- Tamka sauti ya herufi ***fF***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi ***eE, zZ***.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno; ***[eleza, epuka, farasi, zuia, zomea]*** ubaoni kisha sema "**Tazama maandishi**".
- Waoneshe namna ya kutamka (**Ninatenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/f/ /a/ /r/ /a/ /s/ /i/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[farasi].*** Fanya hivyo kwa neno ***[epuka, zuia, zomea]***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[farasi],*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. (**Mnatenda**).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[farasi]*** ni ***/fff/,*** inayofuata ***/aaa/,*** inayofuata ***/r/,*** inayofuata ***/aaa/,*** inayofuata /sss/ *ya mwisho* ***/aaaa/.*** Neno gani hilo? ***[farasi].*** Neno hilo ni ***[farasi].***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[farasi]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo

yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; ***[eleza, epuka, farasi, zuia, zomea]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka , kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO; ***[[eleza, epuka, farasi, zuia, zomea]]***

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari
- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka.

Ufahamu

Mwalimu Sofia anafundisha darasa la pili ambalo Baraka anasoma. Akawaambia watoto wote waandike **insha** kisha waisome darasani.

Baraka hupenda somo la Kiswahili, aliandika insha na kuanza kuisoma. Mama ni **muaminifu,** ana imani, huruma na upendo kwa wanawe. Mama **anatutunza t**angu tukiwa wadogo. Hutunyonyesha, hutuosha, hutupikia na kutufulia. Tunapoumwa hutupeleka hospitali.

Mama hujinyima baadhi ya **mahitaji** kwa ajili ya kutuhudumia sisi. Kwa hiyo ni lazima sote tumtii, tumheshimu na tumpende.

Mama pia hutunza nyumba. Mazingira yanahitaji kuwa safi. Tumsaidie kufyagia, kuosha vyombo na kufua nguo za wadogo zetu. Mama anapokuwa mzee tumsaidie.

Wanafunzi wote walipiga makofi. Yalikuwa makofi ya kumpongeza Baraka. Ili tuwe na maisha bora inatupasa tuwapende mama zetu mwalimu alisisitiza.

Maswali

- Baraka ansoma darasa la ngapi?
- Baraka anafundishwa na mwalimu gani?
- Ni mambo gani mengine mazuri ya kumfanyia mama?
- Ili tuwe na maisha bora, inatupasa tufanye nini?

Weka alama ya (√) baada ya kufundisha

Wiki ya 9: Siku ya 1

Tarehe: ___________________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***wW*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi za herufi ***wW*** • Kadi za herufi kwa ajili ya marudio • Kadi za maneno • Andika neno ***[watoto]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au Wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/m/, /a/, /s/, /t/, /o/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno**). ***[mawazo, samaki, sahani, alama, tikisa, pakia, okota]***

Fundisha sauti ***wW*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"
Utambuzi wa sauti	*Sauti ya mwanzo katika neno [**watoto]** ni **/w/*** *Sikiliza **/w/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[watoto]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[watoto]** ni **/w/.** Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/w/***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:*

(USIANDIKE)	*Kisha, Sauti ya kwanza katika neno **[wazee]** ni **/w/.***	*Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno **[wazee]** kama ulivyofanya kwa **[watoto]***	• ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti
- Waambie wanafunzi waweke dole gumba juu wanaposikia sauti **/w/** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa neno: (USIYAANDIKE): ***[mawazo, samaki, walimu, pakia, wazazi, tikisa, zaliwa, watatu]***

Maana yake **"ndiyo**" maana yake **"hapana"**

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/w/**.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***m, a, s, t, o***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***m***kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***a, s, t, o.***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***wW*** kutumia muongozo ufuatao:

Kanuni za alfabeti	**Mwalimu: "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI**	**Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda" TAZAMA MAANDISHI.**	**Mwanafunzi: "Unatenda" Mwalimu:**
Uhusiano wa sauti na herufi **(ANDIKA)**	*Hii ni herufi **wW**.* Waoneshe wanafunzi herufi **wW**. *Herufi **w**W inaunda sauti **/w/.***	*Sasa, Kila mmoja: hii ni herufi **wW*** (Onesha wanafunzi herufi ***wW)*** *Herufi **m** inaunda sauti **/wwww/***	• ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)*

		Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe (sote tusema) **/w/**	***Wanafunzi watasema:*** • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** ***(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)*** ***Wanafunzi watasema:*** • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** ***Wanafunzi watasema:***

★★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi ***wW*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii).
- Tamka sauti ya herufi ***wW***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono Kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno [**watoto]** ubaoni, kisha sema "**Tazama maandishi".**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Natenda, Tunatenda, Mnatenda**) **/w/ /a/ /t/ /o/ /t/ /o/**
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[watoto].***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[watoto],*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke. **(Mnatenda)**
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno *[**watoto]*** ni **/w /,** inayofuata /***aaaa***/, inayofuata ***/t/,*** inayofuata **/oooo/,** inayofuata ***/t/***, ya mwisho ***/oooo/.*** Neno gani? *[**watoto**]* neno hilo ni *[**watoto]***
- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? ***[watoto]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo wamefundishwa katika kipindi hiki **(Ninatenda, Tunatenda, Mnatenda)**

Sentensi rahisi:

- Watoto wanacheza mpira**.**
- Wazazi wetu ni wema sana
- Jana tuliimba nyimbo nzuri darasani
- Leo tutasoma hadithi ya watoto watatu

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.

- Onesha kila herufi na uitamke kwa sauti *[**Watoto wanacheza mpira].***

- Waambie wanafunzi wasome sentensi hiyo
- Kisha waambie wanafunzi wasome kwa sauti sentensi hiyo **Onesha kila neno.**
- Sasa, fanya hivyo kwa sentensi zilizobakia

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno *[**watoto, walimu, wazee, wazazi]***

Rejea ya neno la akiba:

- Andika *[**watoto]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kwamba hilo ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi watumie neno hilo kwa usahihi katika sentensi.

Neno jipya *[**ni]:***

- Waambie wanafunzi kwamba neno rejea la wiki ni *[**ni]***.
- Onesha kadi au andika ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno [***watoto, walimu, wazee, ni]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo.
ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Sofia na Baraka ni watoto wa Mzee Juma. Baraka na Sofia wana kaka. Jina la kaka yao ni Makame. Wote watatu ni wanafunzi katika skuli ya msingi Darajani. Makame anasoma darasa la nne, Baraka anasomo darasa la tatu na Sofia yupo darasa la kwanza. Kila siku Baraka na Sofia huenda skuli **kwa** miguu. **Mazingira** ya skuli yao ni masafi sana.

Maswali ya Ufahamu:

- Baba yake Sofia na Baraka anaitwa nani?
- Kati ya Baraka na Sofia ni nani mkubwa?
- Unafikiri nani kati yao hulala mapema?
- Wanapofika shuleni Baraka, Sofia na Makame hufanya nini kabla ya kuingia darasani?

Mazoezi: Waulize wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti ya mwanzo ***/i/***

35.0 Kufundisha herufi rR
Wiki ya 9: Siku ya 2

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***rR*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi mpya ya herufi ***rR***. • Kadi ya herufi za Marudi: • Kadi za maneno: • Andika neno ***[redio]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:
- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: **/w/, /a/, /d/, /i/, /g/**
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno)**. *[**walimu, alama, dagaa, itika, gauni]***

Fundisha sauti **rR** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "Tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya Mwanafunzi "Unatenda"
Utambuzi wa Sauti	*Sauti ya mwanzo katika neno [**redio]** ni **/r/** sikiliza **/rrrr/.***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[redio]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[redio]*** ni ***/r/.*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/r/***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)*

(USIANDIKE)	*Kisha, sauti ya mwanzo katika neno* **[ramani]** *ni* **/rrrr/**	*Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno* **[ramani]** *kama ulivyofanya kwa* **[redio]**	*Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waweke dole gumba juu wanaposikia sauti **/r/** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa neno: (USIYAANDIKE) [***mawazo, redio, tabia, gauni, ramani, zaliwa, robota, dadisi, rudia]***
  maana yake"ndiyo" maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/r/**.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***w, a, d, i, g,***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: TAZAMA MAANDISHI.
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***g*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***w, a, d, i.***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha jina la herufi ***rR*** kutumia muongozo ufuatao:

Kanuni za alfabeti	Mwalimu "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda"	Mwanafunzi " Unatenda" Mwalimu:
Uhusiano wa sauti na herufi **(ANDIKA)**	*Hii ni herufi* ***rR***. Onesha wanafunzi herufi ***rR***. *Herufi* ***rR*** *inaunda sauti* ***/rrrr/.***	*Sasa, sote: hii ni herufi* ***rR***. (Onesha wanafunzi herufi ***rR***)*Herufi* ***rR*** *inaunda sauti gani, sote?*	*Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***rR***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)*

		Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (Sote tuseme) **/rrrr/**	*Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★★ Mazoezi ya sauti za herufi na ufasaha (4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi ya herufi ***rR*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili).
- Sema sauti ya herufi ***rR***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusema neno kwa kulitamka. Onesha neno [***watoto]*** kwenye ubao na useme **"Tazama Maandishi".**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Natenda, Tunatenda, Mnatenda**). ***/r/ /e// d//i/ o/***
- Unganisha sauti kisha sema neno *[**redio]**.*
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno *[**redio],*** kisha waseme neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno ***[redio]*** ni **/rrrr/,** inayofuata **/eeee/** , inayofuata **/d/,** inayofuata **/iiii/,** ya mwisho ni **/oooo/**. Neno gani? ***[redio]*** Neno hilo ni ***[redio]***
- Sasa zamu yenu. Neno gani? ***[redio]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno amabayo yamefundishwa katika kipindi hicho **(Natenda, Tunatenda, Mnatenda)**

Sentensi rahisi:

- Matunda haya ni matamu sana
- Baba amenunua redio nzuri leo
- Hii ni ramani ya nyumba yetu
- Nyumbani kwetu hakuna matunda
- Wazee wamebeba vipolo vya mchanga
- Usiku paka wetu anakoroma sana

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Onesha kila herufi na uitamke kwa sauti ***Redio yetu ni nzuri sana***.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi
- Kisha waambie wanafunzi wasome sentensi kwa sauti ukionesha kila neno**.**
- Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia

Msamiati: (Dakika 4-5)

Rudia maneno ***[ramani, redio, robota, ratiba]***

Neno la akiba:

- Andika neno ***redio*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi walitumie neno hilo kwa ufasaha katika sentensi.

Neno jipya *[**ni**]:*

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya la rejea ni *[**ni].***
- Onesha kadi au andika ubaoni.
- Waambie wanafunzi msome neno hilo pamoja.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno *[**ramani, watoto, rudia, redio, robota, ratiba]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu

Siku moja mama alikwenda sokoni kununua matunda. Alipofika sokoni aliyakuta matunda ya ndizi, madoriani, machungwa, mapera na zabibu. Akanunua mapera mengi machungwa na zabibu. Mimi ninapenda mapera na machungwa kwa sababu mwalimu wetu alituambia tule matunda. Pia napenda madoriani na zambarau

Maswali ya ufahamu:

- Mama alinunua matunda wapi?
- Kwanini watu wanapenda kula matunda?
- Orodhesha matunda yaliyotajwa katika habari hiyo hapo juu
- Licha ya kununua sokoni, tunawezaje kupata matunda?

Mazoezi: Waambie wanafunzi wakatafute maneno yanayoanza na sauti ***/r/***

Weka alama ya (√) baada ya kufundisha

36.0 Kufundisha herufi hH
Wiki ya 9: Siku ya 4

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***hH*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi mpya ya herufi ***hH.*** • Kadi ya herufi za Marudio • Kadi za maneno: • Andika neno ***[hereni]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: **/r/, /a/, /o/, /p/, /w/**
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita (**Usiandike Maneno)**. ***[rarua, watoto, ogopa, walimu, pakia, amani, watatu,]***

Fundisha sauti ***hH*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	**Mwalimu "Natenda"**	**Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda"** *Rudia sauti zote na maneno*	**Mazoezi ya Mwanafunzi "unatenda"**
Utambuzi wa sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti ya mwanzo ya neno **hereni*** ni ***/h/*** *sikiliza /h/.* *Kisha, sauti ya mwanzo katika neno **haraka** is **/h/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[hereni]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[hereni]*** ni ***/h/.*** *Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe* (Haya sote tuseme) ***/h/*** *Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno **[haraka]** kama ulivyofanya kwa **[hereni]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waweke dole gumba juu wanaposikia sauti ***/h/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa neno: (USIYAANDIKE) *[**watoto, hereni, mawazo, redio, handaki ramani, homa, kiroba, habari]***

  Maana yake "ndiyo" maana yake "hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/h/**.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***r, a, o, p, w***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: TAZAMA MAANDISHI.
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***r*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***a, o, p, w.***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha jina la herufi ***hH*** kutumia muongozo ufuatao

Kanuni za alfabeti **Uhusiano wa sauti na herufi** **(ANDIKA)**	**Mwalimu "Ninatenda"** *Hii ni herufi **hH.*** Onesha wanafunzi ***hH***. *Herufi **hH** inaunda sauti **/h/.***	**Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda"** **TAZAMA MAANDISHI.** *Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **hH**.* (Onesha wanafunzi herufi ***hH***) Herufi ***hH** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/h/***	**Mwanafunzi: "Unatenda"** **Mwalimu:** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***hH***) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Wavulana wote, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kulia)* *Wanafunzi watasema:* • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto)* *Wanafunzi watasema:* • ***Wote pamoja, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:*

★★Mazoezi ya sauti za herufi na ufasaha (4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi za herufi ***rR*** (AU andika herufi ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili).
- Sema sauti ya herufi ***rR***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusema neno kwa kulitamka. Onesha neno [***hereni]*** kwenye ubao na useme **"Tazama Maandishi".**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Natenda, Tunatenda, Unatenda**). ***/h/ /e/ /r/ /e/ /n/ /i/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno [***hereni]***.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[hereni],*** kisha waseme neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno.
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno *[**hereni]*** ni **/h /,** inayofuata **/eeee/,** inayofuata **/r/,** inayofuata **/eeee/,** inayofuta ***/n/*** ya mwisho ***/iiii/***. Neno gani? *[**hereni**]* Neno hilo ni [***hereni]***
  Sasa zamu yenu. Neno gani? *[**hereni]***
- Onesha tena neno hilo kisha waambie wanafunzi walitamke kwa usahihi.
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno amabayo yamefundishwa katika kipindi hicho **(Natenda, Tunatenda, Mnatenda)**

Sentensi rahisi:

- Mama amevaa herini
- Utu wa mtu ni heshima
- Jana niliangalia taarifa ya habari kwenye TV
- Mimi ninawaheshimu walimu wangu
- Askari polisi wanatembea haraka

Mazoezi ya Kusoma Sentensi.

- Onesha kila herufi na uitamke kwa sauti ***[Mama amevaa hereni]***.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi
- Kisha waambie wanafunzi wasome sentensi kwa sauti ukionesha kila neno**.**
- Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia

Msamiati na maneno rejea: (Dakika 4-5)
Rudia maneno: *[**hereni, habari, hatari, hesabu**]*

Neno la akiba:

- Andika **hereni** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi watumie neno hilo katika sentensi kwa usahihi.

Neno jipya *[**ni**]:*

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya la rejea ni *[**ni].***
- Onesha kadi au andika ubaoni.
- Waambie wanafunzi msome neno hilo pamoja.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno [***hereni, haraka, hesabu, fahari]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni).
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari.
Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Heshima ni kitu cha bure sana. Haihitaji gharama yoyote.
Watoto na wakubwa lazima waheshimiane. Baraka ni mtoto mwenye heshima.
Anawaheshimu wazazi wake na watu wote. Yeye no mfano kwa watoto wenziwe.

Maswali ya ufahamu:

- Heshima ni kitu gani?
- Kwanini watu wanaheshimiana?
- Je, heshima huwafanya watu wawe na tabia gani?
- Mtoto anatakiwa awaheshimu nani?

Mazoezi: Waambie wanafunzi wakatafute maneno yanayoundwa na ***/h/***

Weka alama ya (√) baada ya kufundisha

37.0 Marudio (Herufi kubwa na ndogo)
Wiki ya 9: Siku ya 5

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***wW, rR, hH*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi mpya ya herufi **wW, rR, hH**. • Kadi ya herufi kwa ajili ya marudiio • Kadi za maneno: • Andika neno ***[redio]*** ubaoni • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:
- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo **/w/, /r/, /h/**
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayoisikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(Usiandike Maneno**).

Rudia sauti ***wW, rR, hH*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu "Natenda"	Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda" *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofauti kutoka masomo yaliyotangulia.*	*Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalinu elekeza mkono upande wa kulia)* Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto* Wanafunzi watasema: • ***Wote kwa pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao kwenye madawati (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***wW, rR, hH***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie: **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***wW*** kisha waulize hiyo ni herufi gani
- Fanya hivyo kwa herufi ***rR, hH***
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***wW, rR, hH*** kutumia muongozo ufuatao

Kanuni za alfabeti	Mwalimu: "Ninatenda"	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda"	Mwanafunzi: "Unatenda"
Uhusiano wa Sauti na herufi **(ANDIKA)**	**TAZAMA MAANDISHI.** *Hii ni herufi **wW**.* Onesha wanafunzi **wW**. Herufi *wW inaunda sauti /**w**/.* *Hii ni herufi **rR**.* (Onesha wanafunzi **rR**). *Herufi **rR** inaunda sauti **/rrrr/.*** *Hii ni herufi **hH**.* Onesha wanafunzi ***hH***. *Herufi **hH** inaunda sauti **/h/.***	**TAZAMA MAANDISHI.** *Kila mmoja: hii ni sauti **wW**.* (Onesha **wW**.) *Herufi **wW** inaunda sauti gani,. . . kila mmoja?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/w/*** Sasa kila mmoja: hii ni herufi ***rR***. (Onesha wanafunzi herufi ***rR***.) Herufi ***rR*** inaunda sauti? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (Darasa zima) ***/rrrrr/*** *Sasa, kila mmoja: hii ni herufi **hH**.* (Onesha wanafunzi ***hH***.) *Herufi hH inaunda sauti gani, sote?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/h/***	Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za maneno katika makundi na waambie wachague herufi zinazoashiria sauti zilizotamkwa

★★ Mazoezi ya Sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi ***wW, rR, hH,*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi kisha onesha moja baada ya

nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
(Tumia sekunde 30 au zinazokaribiana kwa zoezi hili).

- Sema sauti ya herufi ***wW***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi: ***rR, hH***
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusema neno kwa kulitamka. Onesha neno [watoto, wazee, ***hereni, redio]*** kwenye ubao na useme **"Tazama Maandishi".**

- Waoneshe namna ya kutamka (**Natenda, Tunatenda, Unatenda**)***/w/ /a/ /t/ /o/ / t/ /o/***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[watoto]***.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika ***[watoto]***, kisha waseme neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno [***watoto]*** ni **/w /,** inayofuata **/aaaa/,** inayofuata **/t/,** inayofuata **/oooo/,** inayofuata ***/t/***, ya mwisho ni **/oooo/**. Neno gani? [***watoto***] Neno hilo ni ***[watoto]***
- Sasa zamu yenu. Neno gani? ***[watoto]***
- Onesha tena neno hilo kisha waambie wanafunzi walitamke kwa usahihi.
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno amabayo yamefundishwa katika kipindi hicho **(Natenda, Tunatenda, Mnatenda)**

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia [***watoto, redio, wazee, ramani, hereni, fahari, mawazo***, ***kiroba, hesabu]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonyesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua.
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA Maneno *[**hekima, redio, hereni, hesabu, wazee, watoto]***

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

- Wasomee wanafunzi hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno

yamekolezwa na yamepigiwa mstari

- Yaandike maneno ubaoni. Tulia kwa muda kisha waoneshe unapoyatamka

Hadithi ya Kusoma kwa Sauti [Jina la Hadithi]

- Andika jina la hadithi ubaoni
- Andika jina la mwandishi
- Andika jina la msanifu wa michoro.

Rejea neno la akiba:

- Andika neno ***[redio]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie walitumie katika sentensi
- Waambie wanafunzi wayatumie maneno hayo kwa ufasaha.

Weka alama ya (√) baada ya kufundisha

38.0 Kufundisha herufi vV
Wiki ya 10: Siku ya 1

Tarehe: ___________________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/ sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika. **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***vV*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi ya herufi ***vV***. • Kadi ya herufi kwa ajili ya marudio: • Kadi za maneno • Andika neno ***[vitabu]*** • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha Utambuzi wa Sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/r/, /a/, /o/, /h/, /w/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lililopita **(Usiandike Maneno)** ***[asali, watoto, hereni, ramani, walimu, ogopa, hesabu]***

Fundisha sauti ***vV*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	Mwalimu “Natenda”	Mwalimu na Wanafunzi “Tunatenda” *Rudia sauti zote na maneno*	Mazoezi ya Mwanafunzi “Mnatenda”
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[vitabu]** ni? **/v/** Sikiliza, **/v/*** *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[vuruga]** ni? **/v/** Sikiliza, **/v/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo neno **[vitabu]** Kilammoja, sauti ya mwanzo ya neno **[vitabu]** ni **/v/*** Mwalimu awaongoze wanafunzi kutamka sauti kwa kunyanyua mkono na kushusha akisema. (Haya sote tuseme) ***/v/*** *Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno **[vuruga]** kama ulivyofanya kwa **[vitabu]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? (Rejea maneno ya ma

Mazoezi ya Utambuzi wa Sauti

Mchezo wa Sauti:

- Waambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Waambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/v/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE): **[vuruga, hesabu, mawazo, vitani, redio, vurugu, refusha, kiroba, vitabu]**

Maana yake **“ndiyo**” Maana yake **“hapana”**

- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/v/.***
- Sahihisha makosa

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***w, r, m, a, k, o, t, p***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***m*** kisha waulize hiyo ni herufi gani.
- Fanya hivyo kwa herufi zingine.
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha jina la herufi ***vV*** kutumia muongozo ufuatao

Kanuni za alfabeti (ANDIKA)	Mwalimu "Natenda"	Mwalimu na Mwanafunzi "Tunatenda"	Wanafunzi " Unatenda"
	*Hii ni herufi **v**.* Onesha wanafunzi herufi ***vV***. *Herufi **vV** inaunda sauti* **/v/.**	*Sasa, kila mmoja: Hii ni herufi **vV**.* (Onesha wanafunzi herufi ***vV***) Herufi ***vV** inaunda sauti gani, sote kwa pamoja?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/v/***	**Mwalimu atasema:** *Sasa zamu yenu. Wanafunzi ni herufi gani?* (Onesha ***vV***) **Tazama Maandishi.**

★★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi yenye herufi ***vV*** (AUziandike ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la herufi, kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo. **(Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii).**
- Tamka sauti ya herufi ***vV***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo.
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[vitabu]*** ubaoni kisha sema **"Tazama Maandishi."**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Natenda, Tunatenda, Mnatenda**). ***/v/ /i/ /t /a/ /b/ /u/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[vitabu]***.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[vitabu]*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.i zinazounda neno
- Onesha neno kisha tamka sau
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke **(Mnatenda)**.
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya mwanzo katika neno **vitabu** ni ***/v /***, inayofuata ***/iiiii/***, inayofuata ***/t/,*** inayofuata ***/ aaaa***/, inayofuata ***/b/***, ya mwisho ni ***/uuuu***/. Neno gani hilo? [***vitabu]*** Neno hilo ni? [***vitabu]***
- Sasa zamu yako. Ni neno gani? [***Vitabu]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Mimi ninapenda kuvaa kofia

- Kaka anapenda kuvua samaki
- Watanzania hwapendi vurugu
- Vaa nguo zako uende shule
- Watoto wanapenda vitabu vya hadithi.

Mazoezi ya Sentensi.

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke *[**Watoto wanapenda vitabu vya hadithi]***.
- Kisha waambie wanafunzi wasome sentensi kwa sauti.
- Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia

Msamaiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO: [v***itabu, vuruga, vutia, vamia, valia]***

Rejea neno la akiba:

- Andika neno [***vitabu]*** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limeshafundishwa. Waambie walitumie katika sentensi kwa usahihi.

Neno jipya [***kwa]***:

1. Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni [***kwa]***.

- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni
- Waambie wanafunzi wasome neno hilo pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno ***[v**itabu, hereni, vuruga, vutia, vamia, wazee, valia]***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, kwa hiyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Hesabu ni nzuri sana ee
Hesabu ni nzuri sana ee
Mwalimu nifundishe, nipate kuhesabu
Ee Mwalimu, ee mwalimu nifundishe

Maswali ya Ufahamu

- Mwalimu atakufundisha nini?
- Kwanini hesabu ni nzuri?
- Taja masomo tunayojifunza shuleni
- Hesabu namba moja hadi kumi
- Je, unapenda kuwa mwalimu wa hesabu?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti /**v/**

Weka alama ya (√) baada ya kufundisha

39.0 Kufundisha herufi thTH
Wiki ya 10: Siku ya 2.

Tarehe: ____________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***thTh*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi ya herufi ***thTh***. • Kadi ya herufi kwa ajili ya marudio: • Kadi za maneno • Andika neno ***[theluji]*** • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa katika wiki hiyo: ***/h/ /a/, /k/, /o/, /w/, /v/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno lilofundishwa katika somo lililopita: [***vurugu, watoto, vamia, mawazo, samaki, walimu, tikisa, zaliwa, watatu].***

Fundisha sauti ***thTh*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	**Mwalimu "Ninatenda"**	**Mwalimu na mwanafunzi "Tunatenda"** *Rudia sauti zote na maneno*	**Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"**
Utambuzi wa Sauti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno [**theluji]** ni **/th/** Sikiliza **/th/**.* *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[theluthi]** ni? **/th/** Sikiliza, **/th/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno [**theluji]** pamoja. Kila mmoja, sauti ya mwanzo ya neno [**theluji]** ni **/th/*** Mwalimu awaongoze wanafunzi kutamka sauti kwa kunyanyua mkono na kushusha akisema. (Haya sote tuseme) ***/th/*** *Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno **[theluthi]** kama ulivyofanya kwa **[theluji]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalinu elekeza mkono upande wa kulia)* Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto* Wanafunzi watasema: • ***Wote kwa pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/m/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE): ***[themanini, watoto, samani, mawazo, thumni, pakia, thamani, ramani, dhumuni, kiroba, theluji, nanasi]***

  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "Hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti ***/th/.***
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***k, i, w, a, o, v***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***k*** kisha waulize hiyo ni herufi gani.
- Fanya hivyo kwa herufi zingine
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***thTh*** kutumia muongozo ufuatao:

Kanuni za alfabeti Uhusiano wa sauti na herufi (ANDIKA)	Mwalimu "Ninatenda" TAZAMA MAANDISHI *Hii ni herufi **thTh**.* Onesha wanafunzi herufi ***thTh**. Herufi* ***thTh*** *inaunda sauti* ***/th/.***	Mwalimu na mwanafunzi: "Tunatenda" *Sasa, kila mmoja: hii ni herufi **thTH**.* (Onesha ***thTh***) *Herufi **thTh** inaunda sauti?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (sote tuseme) ***/th/***	**Mwanafunzi " Unatenda"** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***thTh***) **TAZAMA MAANDISHI** • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalinu elekeza mkono upande wa kulia)* Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto* Wanafunzi watasema: • ***Wote kwa pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

★★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi yenye herufi ***thTh*** (AU andika ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi, kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii).
- Tamka sauti ya herufi ***th***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi: ***k, l, w, a, o, v***
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kulisema neno kwa kulitamka. Onesha neno [***theluthi]*** ubaoni kisha sema neno. Kisha sema **"Tazama Maandishi."**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Natenda, Tunatenda, Mnatenda**) ***/th/ /e/ /l/ /u/ / th/ /i/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno [***theluthi]***.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[theluthi]*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke (Mnatenda).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya kwanza katika neno **[theluthi]** ni ***/th /***, inayofuata ***/eeee/***, inayofuata ***/l/,*** inayofuata

/uuuu/, inayofuata ***/th/***, ya mwisho ni ***/iiii***/. Neno gani hilo? [***theluthi]*** Neno hilo ni [***theluthi]***

- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [***theluthi]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno ambayo yamefundishwa katika kipindi hiki. **(Ninatenda, Tunatenda, Unatenda)**

Sentensi rahisi:

- Mimi nina vihesabio thelathini.
- Juma alithubutu kugombana na baba yake.
- Thamani ya kijana ni kazi
- Mlima Kilimanjaro umefunikwa na theluji
- Babu yangu ana miaka themanini.

Mazoezi ya Kusoma Sentensi

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke [***Mimi nina vihesabio thelethini].***
- Waambie wanafunzi wasome sentensi kwa sauti**.**
- Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia

Msamiati: (Dakia 4-5)

Marudio: ***[theluji, thamani, thelethini, theluthi]***

Neno la akiba:

- Andika [**theluji]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa. Waambie wanafunzi walitumie neno hili kwa usahihi katika sentensi.

Neno Jipya [***kwa]***:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni ***kwa***.
- Waoneshe kadi ya neno (au liandike ubaoni).
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno; [***theluji, thamani, thelethini, theluthi***]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, hivyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):
Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu:

Mimi ni theluthi napatikana katika heabu za sehemu. Ukichukuwa chungwa ukikata vipande vitatu kipande kimoja kinaitwa theluthi. Mimi nimempa rafiki yangu theluthi ya chumgwa langu.

Maswali ya ufahamu:

- Mimi ni nani?
- Theluthi inapatikana wapi?
- Ukikata vipande vingapi unapata theluthi?
- Nilimpa nini rafiki yangu?

Mazoezi:

Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza na sauti **/th/**

Weka alama ya (√) baada ya kufundisha

40.0 Kufundisha herufi shSh
Wiki ya 10: Siku ya 4.

Tarehe: ________________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***shSh*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi ya herufi ***shSh***. • Kadi ya herufi kwa ajili ya marudio: • Kadi za maneno • Andika neno ***[shangazi]*** • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Mwomgozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa: ***/th/, /v/, /a/, /k/, /o/, /i/***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanayosikia mwanzoni mwa kila neno: ***[thelathini, vamia, vurugu, alama, amani, kalamu, okota, inama].***

Fundisha sauti ***shSh*** kwa kutumia muongozo ufuatao:

Ujuzi	**Mwalimu** **"Natenda"**	**Mwalimu na Wanafunzi** **"Tunatenda"** *Rudia sauti zote na maneno*	**Mazoezi kwa mwanafunzi** **"Unatenda"**
Kanuni za alfabeti **(USIANDIKE)**	*Sauti mwanzo ya neno **[shangazi]** ni* ***/sh/*** Sikiliza ***/shhh/***. *Sasa, sauti ya mwanzo ya neno **[shuleni]** ni?* ***/sh/*** *Sikiliza,* ***/shhh/***	*Sasa, tuseme sauti ya mwanzo ya neno **[shangazi]** pamoja. Kila mmoja, sauti ya mwanzo ya neno **[shangazi]** ni **/sh/*** Mwalimu awaongoze wanafunzi kutamka sauti kwa kunyanyua mkono na kushusha akisema. (Haya sote tuseme) ***/shhh/*** *Sasa, fundisha sauti ya mwanzo ya neno **[shuleni]** kama ulivyofanya kwa **[shangazi]***	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayoisikia? • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalinu elekeza mkono upande wa kulia)* Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto* Wanafunzi watasema: • ***Wote kwa pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya Utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti

- Wambie wanafunzi wainamishe vichwa vyao juu ya dawati wakati wa mchezo huu wa sauti.
- Wambie wanafunzi waoneshe dole gumba juu wanaposikia sauti ***/sh/*** na dole gumba chini wasipoisikia sauti hiyo mwanzoni mwa maneno yafuatayo: (USIYAANDIKE): ***[themanini, dirisha, shambani, rashidi, shangazi, mawazo, sherehe, pakia, dhumuni, shetani, theluji]***

  Maana yake "Ndiyo" Maana yake "Hapana"
- Ita mwanafunzi mmoja mmoja aseme neno linaloanza na sauti **/sh/**.
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti ya herufi (Dakika 3-4)

Rudia:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: **th, *v, k, i, a, o***
- Andika herufi ubaoni au tmia kadi za herufi. **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***th*** kisha waulize hiyo ni herufi gani.
- Fanya hivyo kwa herufi zingine.
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Fundisha majina ya herufi ***shSh*** kutumia muongozo ufuatao

Kanuni za alphabeti **Utambuzi wa Sauti** **(ANDIKA)**	**Mwalimu "Natenda"** Hii ni herufi ***shSh.*** Onesha wanafunzi ***shSh***. *Sauti* ***shSh*** *inaunda* ***/sh/***.	**Mwalimu na wanafunzi "Tunatenda"** *Sasa, tuseme sauti ya mwanzo: Hii ni sauti* ***shSh.*** (Onesha wanafunzi herufi ***shSh***). *Herufi* ***shSh*** *inaunda sauti gani, sote?* Onesha ishara kwa mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja nawe. (haya tuseme) **/sh/**	**Wanafunzi " Unatenda"** *Sasa zamu yenu. Darasa hii ni herufi?* (Onesha herufi ***shSh***) **TAZAMA MAANDISHI** • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalinu elekeza mkono upande wa kulia)* Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto* Wanafunzi watasema: • ***Wote kwa pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

★★ Mazoezi ya sauti ya herufi na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi ***shSh*** (AU andika herufi hizo ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi, kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii).
- Tamka sauti ya herufi ***shSh***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi: **th, v, k, l, a, o**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kusoma neno kwa kulitamka. Onesha neno ***[shangazi]*** ubaoni kisha sema **"Tazama Maandishi."**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Natenda, Tunatenda, Mnatenda**). ***/sh/ /a/ /ng//a/ /z/ /i/.***
- Unganisha sauti kisha sema neno ***[shangazi]***.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[shangazi]*** kisha watamke neno hilo.
- Uliza wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke **(Mnatenda)**.
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya kwanza katika neno [**shangazi]** ni ***/sh /***, inayofuata ***/aaaa/***, inayofuata ***/ng/,***

inayofuata ***/aaaa***/, inayofuata ***/z/***, ya mwisho ni ***/iiii***/. Neno gani hilo? ***[shangazi]*** Neno hilo ni ***[shangazi]***

- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [***shangazi]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno katika kipengele cha (**Natenda, Tunatenda, Unatenda**)

Sentensi rahisi:

- Shangazi anauza vitumbua sokoni.
- Watoto huvaa nguo nzuri siku za sherehe.
- Mwalimu Nyerere ni shujaa wa Tanzania
- Kila siku asubuhi mimi nikaula vitumbua
- Shule yetu ina mashimo matatu ya takataka

Mazoezi ya Kusoma Sentensi:

- Waoneshe wanafunzi kila herufi za sauti na utamke ***[Shangazi anauza vitumbua sokoni]***.
- Waambie wanafunzi wasome sentensi kwa sauti**.**
- Fanya hivyo kwa sentensi zilizosalia

Misamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA MANENO: ***[shambani, shangazi, sherehe, shuleni,]***

Neno la akiba:

- Andika neno **[shangazi]** ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa hili ni neno la wiki.
- Waambie wanafunzi walitumie neno hili kwa usahihi katika sentensi.

Neno jipya [***kwa]***:

- Waambie wanafunzi kuwa neno jipya lililotumiwa sana ni [***kwa]***.
- Waoneshe kadi ya neno au liandike ubaoni.
- Waambie wanafunzi wasome neno pamoja na wewe.

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno ***[shambani, shangazi, sherehe, shuleni***]

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, hivyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa

na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Ufahamu

Shangazi yangu anapika vitumbua. Sofia huamka asubuhi na kwenda kuviuza sokoni. Huuza kitumbua kimoja kwa shilingi hamsini. Watu wengi wanavipenda vitumbua kwa sababu ni vitamu sana.

Maswali ya Ufahamu:

- Shangazi anapika nini?
- Kwanini shangazi anapika vitumbua?
- Vitumbua vinauzwa wapi?
- Vitumbua hupikwa kwa kutumia nini?

Mazoezi: Waambie wanafunzi watafute maneno yanayoanza ***/sh/***

Weka alama ya (√) baada ya kufundisha

41.0 Marudio ya herufi kubwa na ndogo
Wiki ya 10: Siku ya 5

Tarehe: ______________________ **Muongozo wa ufundishaji:** Tumia **jina la herufi/sauti ya herufi** katika muongozo huu ili kufundisha majina na sauti za herufi husika **Malengo:** • Kufundisha sauti na jina la herufi ***vV, thTh, shSh*** kwa kutumia muongozo ufuatao • Mwanafunzi aweze kufanya mazoezi ya kusoma kwa kutumia kadi za herufi, maneno na sentensi • Mwanafunzi aweze kusoma sentensi rahisi • Mwanafunzi aweze kusoma hadithi	**Zana:** • Kadi ya herufi ***vV, thTh, shSh***. • Kadi ya herufi kwa ajili ya marudio: • Kadi za maneno • Andika neno ***[shangazi]*** • Kadi za sentensi • Hadithi au wimbo • Kitini cha mazoezi kwa mwanafunzi

Muongozo wa kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 5)

★ **Marudio**:

- Rudia sauti zilizofundishwa: ***vV, thTh, shSh***
- Uliza wanafunzi sauti ipi wanasikia mwanzoni mwa kila neno lililofundishwa katika somo lilopita (**USIANDIKE maneno**).

Rudia sauti kwa kutumia muongozo ufuatao.

Ujuzi	Mwalimu "Natenda"	**Mwalimu na mwanafuzi "tunatenda"** *Rudia sauti zote za mwanzo*	Mazoezi ya mwanafunzi "Unatenda"
Utambuzi wa sauti **(USIANDIKE)**	*Mwalimu aongoze kutambua sauti za mwanzo za maneno tofautikutoka masomo yaliyotangulia.*	*Sasa, Tuseme sauti ya mwanzo kutoka katika maneno tofauti tuliyojifunza somo lililopita*	**Mwalimu aulize:** Ni sauti gani ya mwanzo mnayosikia (Rejea maneno ya masomo yaliyopita) • ***Mistari mitatu ya nyuma, sauti ipi?*** *Wanafunzi watasema:* • ***Mistari mitatu ya mbele, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wasichana wote, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Wavulana wote sauti ipi?*** Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kulia, sauti ipi?*** *(mwalinu elekeza mkono upande wa kulia)* Wanafunzi watasema: • ***Upande wangu wa kushoto, sauti ipi?*** *(mwalimu elekeza mkono upande wa kushoto* Wanafunzi watasema: • ***Wote kwa pamoja, sauti ipi?*** Wanafunzi watasema:

Mazoezi ya utambuzi wa sauti

Mchezo wa sauti:

- Waambie wanafunzi wasimame wanaposikia sauti ya mwanzo ya maneno waliyojifunza (USIYAANDIKE)
- Sahihisha makosa

Maelekezo ya kufundisha utambuzi wa sauti (Dakika 3-4)

Marudio:

- Rudia herufi zilizokwisha fundishwa: ***vV, thTh, shSh***
- Andika herufi ubaoni au tumia kadi za herufi. Waambie **TAZAMA MAANDISHI.**
- Waoneshe wanafunzi kadi ya herufi ***vV*** kisha waulize hiyo ni herufi gani.
- Fanya hivyo kwa herufi zingine.
- Uliza wanafunzi kadhaa kuhakikisha kila mmoja anafahamu majina ya herufi.

Rudia majina ya herufi ***vV, thTh, shSh*** kwa kutumia muongozo ufuataoa.

Kanuni za alfabeti Utambuzi wa sauti (ANDIKA)	Mwalimu: Natenda TAZAMA MAANDISHI. *Hii ni herufi **vV**.* Onesha wanafunzi ***vV**. Herufi **vV** inaunda sauti **/v/.*** *Hii ni herufi **thTh**.* (Onesha wanafunzi ***thTh***).*Herufi **thTh** inaunda sauti **/th/.*** *Hii ni herufi **shSh**.* Onesha wanafunzi ***shSh**. Herufi **shSh** inaunda sauti **/sh/.***	Mwalimu na Wanafunzi: Tunatenda TAZAMA MAANDISHI. *Kila mmoja: Hii ni sauti **vV**.* (Onesha wanafunzi ***vV***). *Sauti **vV** inatoa sauti gani, kila mmoja?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) ***/v/*** Sasa Kila mmoja: Hii ni herufi **thTh**. (Onesha wanafunzi herufi **thTh**). Herufi **thTh** inaunda sauti gani, kila mmoja? Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) **/th/** *Sasa, kila mmoja: hii ni herufi **shSh**.* (Onesha wanafunzi **shSh**). *Herufi **shSh** inaunda sauti gani?* Nyoosha mkono kuashiria wanafunzi wajibu pamoja na wewe. (darasa zima) **/shhh/**	Wanafunzi: Unatenda Mwalimu wagawie wanafunzi kadi za herufi katika makundi na waambie wachague herufi zinazoendana na sauti zilizotankwa

★★ Mazoezi ya sauti ya ufasaha na ufasaha (Dakika 4-5): MAZOEZI

- Chukua kadi zenye herufi **v, th, sh** (AU ziandike ubaoni).
- Wakumbushe wanafunzi jina la kila herufi, kisha onesha moja baada ya nyingine huku ukiwataka wanyooshe mkono kama wanajua majina ya herufi hizo.
  (Tumia sekunde 30 au zaidi kwa kazi hii).
- Tamka sauti ya herufi ***shSh***
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kutaja jina la herufi linalounda sauti hiyo. Fanya hivyo kwa herufi: **vV, thTh**
- Waulize wanafunzi kama wanaweza kulisema neno kwa kulitamka. Onesha neno [***vitabu]*** ubaoni kisha sema **"Tazama Maandishi."**
- Waoneshe namna ya kutamka (**Natenda, Tunatenda, Mnatenda**).***/v/ /i/ /t/ /a/ /b/ /u/.***
- Unganisha maneno kisha sema neno ***[vitabu]***.
- Waambie wanafunzi wanyooshe mkono kama wanaweza kusema sauti zilizopo katika neno ***[vitabu]*** kisha watamke neno lote.
- Chagua wanafunzi kadhaa kutamka neno hilo.
- Sahihisha makosa.
- Onesha neno kisha tamka sauti zinazounda neno
- Onesha neno kisha waambie wanafunzi walitamke (Mnatenda).
- Onesha kila herufi kisha tamka pamoja na wanafunzi. Sauti ya kwanza katika neno **vitabu** ni ***/v /***, inayofuata ***/iiii*** , inayofuata ***/t/,*** inayofuata ***/aaaa***/,

inayofuata ***/b/***, ya mwisho ni ***/uuuu***/. Neno gani hilo? ***[vitabu]*** Neno hilo ni ***[vitabu]***

- Sasa zamu yenu. Ni neno gani? [***vitabu]***
- Waambie wanafunzi waandike herufi mpya, silabi na maneno katika kipengele cha (**Natenda, Tunatenda, Unatenda**)

Mchezo wa kujenga ufasaha kutumia maneno***; [vitabu, vurugu, viatu, theluji, thelathini, theluthi, shangazi, shujaa, shetani].***

- Waeleze wanafunzi wanyooshe mkono wanapoona neno wanalolitambua katika kadi utakayoonesha (au onesha maneno hayo ubaoni)
- Waambie kuwa utaonesha kila kadi (au utaonesha ubaoni) kwa haraka, hivyo waharakishe kunyoosha mkono pindi wanapoona neno wanalolitambua
- Chagua mwanafunzi aliyenyoosha mkono asome neno husika.

Msamiati: (Dakika 4-5)

RUDIA maneno

Ufahamu wa kusikiliza (Dakika 10):

Wasomee wanafunzi hadithi ifuatayo. ANGALIZO: Msamiati na maneno rejea yamekolezwa na yamepigiwa mstari. Yaandike maneno ubaoni. Unapofikia msamiati wakati wa Mwanafunzi aweze kusoma hadithi, tulia kwa muda na onesha msamiati huo ubaoni.

Hadithi ya kusoma kwa sauti [Jina la hadithi]

- Andika jina la hadithi ubaoni
- Andika jina la mwandishi wa hadithi
- Andika jina la msanifu wa michoro

Rejea ya neno la akiba:

- Andika **[*theluji***] ubaoni.
- Wakumbushe wanafunzi kuwa neno hili limekwisha fundishwa.
- Waeleze walitumie katika sentensi kwa usahihi.